

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

Sekce letová

Podmínky pro pořádání leteckých veřejných vystoupení

CAA-SL-101-4-16

Č. j.: 5040-23-301

V Praze dne: 31. 8. 2023

Verze: 4

Schválil:

Datum účinnosti: 1. 9. 2023

Ing. Pavel Matoušek
ředitel SL

Úvodní ustanovení

1. Tyto podmínky pro pořádání leteckých veřejných vystoupení (dále jen „Podmínky“) vydal Úřad pro civilní letectví, Sekce letová jako postup (minimum), podle kterého musí být takové akce organizovány a prováděny a podle kterého ÚCL posuzuje žádosti a vydává povolení k jejich uskutečnění ve smyslu ustanovení § 78 leteckého zákona.
2. Podmínky pro pořádání leteckých veřejných vystoupení obsahově vychází z Administrativního a poradního materiálu JAA („Section One: General, Part 3: Temporary Guidance Leaflets, Leaflet NO 5: The Organisation and Conduct of Flying Display“) a skladba tohoto dokumentu je obdobou anglické směrnice CAP 403 („Flying Display and Special Events: A Guide to Safety and Administrative Arrangements).
3. **Letecké veřejné vystoupení (dále jen „LVV“) nelze uskutečnit, aniž by letový ředitel obdržel před zahájením LVV pravomocné rozhodnutí o udělení souhlasu k jeho uskutečnění, které bylo vydáno ÚCL nebo případně odvolacím orgánem!**
4. Letový ředitel se ÚCL zavazuje ke splnění podmínek stanovených tímto dokumentem a případně i podmínek individuálně stanovených v konkrétním povolení ÚCL.
5. Budou-li splněny požadavky stanovené těmito Podmínkami, ÚCL považuje pořádání LVV za bezpečné.
6. Pořádání leteckých soutěží není vázáno na vydání souhlasu ÚCL, je-li však v úvodu, v průběhu nebo v závěru soutěže pořádáno LVV, musí se jeho pořádání řídit těmito Podmínkami a podléhá povolení ÚCL.
7. Není-li v textu uvedeno jinak, stanovené podmínky platí jak pro pořádání leteckého dne, tak i pro pořádání letecké propagační akce.

Působnost

1. Podmínky pro pořádání LVV jsou závazné pro všechny osoby zúčastněné na přípravě a provádění těchto akcí, tzn. závazné pro jejich pořadatele, letové ředitele, pořadatelskou službu, posádky všech zúčastněných letadel a pracovníky služeb ATC, AFIS nebo stanoviště poskytování informací známému provozu (dále jen „stanoviště RADIO“) zúčastněných na přípravě a provádění civilních leteckých veřejných vystoupení. Podmínky jsou závazné i pro posádky civilních letadel, které se zúčastňují LVV pořádaných Armádou ČR.
2. Udělení souhlasu s pořádáním LVV sportovních létajících zařízení (dále jen „SLZ“) je podle ustanovení § 83 odst. 1 písm. j) leteckého zákona, v kompetenci příslušné právnické osoby, která je ve smyslu ustanovení § 82 odst. 1 téhož zákona Ministerstvem dopravy pověřena výkonem státní správy ve věcech SLZ.

Seznam použitých výrazů a zkratek

Letecký zákon	zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1997 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
Předpis L 2	Pravidla létání L 2, vydaný Ministerstvem dopravy dne 4. 12. 2014, pod č.j. 153/2014-220 jako letecký předpis ve smyslu ustanovení § 102 odst. 1 leteckého zákona
Předpis L 14	Letiště L 14, vydaný Ministerstvem dopravy dne 19. 11. 2009, pod č.j. 641/209-220-SP/4 jako letecký předpis ve smyslu ustanovení § 102 odst. 1 leteckého zákona
Předpis L 15	O letecké informační službě L 15, vydaný Ministerstvem dopravy dne 19. 4. 2005, pod č.j. 208/2005-220-SP/4 jako letecký předpis ve smyslu ustanovení § 102 odst. 1 leteckého zákona
V-PARA	V-PARA-1, V-PARA-2, V-PARA-3 – předpisy pro provádění seskoků sportovním létajícím zařízením – sportovním padákem v ČR
SERA	nařízení Komise (EU) č. 923/2012, kterým se stanoví společná pravidla létání a provozní předpisy týkající se služeb a postupů v oblasti letecké navigace
Podmínky	Podmínky pro pořádání leteckých veřejných vystoupení
AFIS	letištní letová informační služba
AGL	nad úrovní země
AIP	Letecká informační příručka
AIP SUP	AIP Supplement – dočasné změny informací uvedených v AIP, které jsou publikované na zvláštních stránkách
ATC	řízení letového provozu (všeobecně)
ATS	letové provozní služby
ATZ	letištní provozní zóna
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
FL	letová hladina
GLD	kluzák
HZS	hasičský záchranný sbor
IAS	indikovaná (vzdušná) rychlost letu
ICAO	Mezinárodní organizace pro civilní letectví
IZS	Integrovaný záchranný systém
JAA	Sdružené letecké úřady
LIS	Letecká informační služba
LVV	letecké veřejné vystoupení
MD	Ministerstvo dopravy
MTOW	maximální vzletová hmotnost

NOTAM	oznámení obsahující informace týkající se zřízení, stavu nebo změn leteckých zařízení, postupů služeb nebo informace o nebezpečí, jejich včasná znalost je nezbytná pro pracovníky zapojené do leteckého provozu
RWY	vzletová a přistávací dráha
SLZ	sportovní létající zařízení
TST	kvalifikace pro zkušební lety
TWY	pojezdová dráha
UA	bezpilotní letadlo
ÚCL/SL	Úřad pro civilní letectví, Sekce letová
V/STOL	vertikální a/nebo krátký vzlet a přistání

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Obsah

Úvodní ustanovení	2
Působnost	2
Změny a opravy	3
Seznam použitých výrazů a zkratk	4
Obsah	6
Definice	8
Kapitola 1 Zákonné a předpisové požadavky	11
1.1 Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví	11
1.2 Národní prováděcí pravidla	11
1.3 Vojenská LVV a účast vojenských a policejních vystupujících na civilních LVV	11
1.4 Účast zahraničních vystupujících na LVV	11
Kapitola 2 Personální zajištění a komunikace	13
2.1 Pořadatel akce	13
2.2 Letový ředitel	13
2.3 Ustanovení realizačního výboru	13
2.4 Osoby vykonávající pořadatelskou službu	14
2.5 Zajištění pozemního spojení a komunikace	15
Kapitola 3 Organizace, místo konání a řízení průběhu LVV	16
3.1 Výchozí ustanovení a hodnocení	16
3.2 Prostory pro diváky, parkoviště automobilů	18
3.3 Parkování a pozemní pohyby letadel	18
3.4 Stanoviště pohotovostních složek	19
3.5 Mez vystoupení	20
3.6 Letové provozní služby	21
3.7 Minimální výška vystoupení	23
3.8 Přelet nad diváky	23
3.9 Maximální rychlost letadla při vystoupení	24
3.10 Meteorologická minima	24
3.11 Speciální pozemní efekty	25
3.12 Vystoupení parašutistů	25
3.13 Vystoupení SLZ	26
3.14 Vystoupení UA	26
3.15 Vystoupení balónů s posádkou	26
3.16 Další osoby na palubě letadel při vystoupení	26
3.17 Vyhlídkové a seznamovací lety	26
3.18 Oznámení o provozu ve vzdušném prostoru	27
3.19 Instrukce pořadatelské službě	27
3.20 Brífink	28

Kapitola 4 Bezpečnostní požadavky, zvláštní bezpečnostní opatření a nouzové postupy.....	29
4.1 Pojištění odpovědnosti.....	29
4.2 Kontrola dokladů a bezpečnosti LVV	29
4.3 Jednání s pohotovostními složkami	29
4.4 Nouzové postupy – zpracování nouzového plánu	30
4.5 Řízení rizik.....	30
4.6 Vypracování opatření a postupů k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy.....	31
Kapitola 5 Jednání s ÚCL a s místními úřady.....	32
5.1 Jednání s ÚCL – podání Žádosti o udělení souhlasu k uskutečnění LVV	32
5.2 Jednání s místními úřady	32
5.3 Ostatní doporučení	32
Kapitola 6 Podmínky pro schválení vystoupení, práva a povinnosti vystupujících....	34
6.1 Všeobecně.....	34
6.2 Garant leteckého vystoupení	34
6.3 Povolení k předvedení leteckého vystoupení, odnětí a pozastavení povolení k předvedení leteckého vystoupení.....	35
6.4 Minimální požadavky na zkušenost žadatele o vydání Schválení akrobatického vystoupení vydávaného ÚCL pilotům letounů	37
6.5 Minimální požadavky na zkušenost žadatele o vydání Schválení akrobatického vystoupení vydávaného ÚCL pilotům kluzáků.....	38
6.6 Minimální požadavky na ostatní vystupující	38
6.7 Práva a povinnosti vystupujících	40
Kapitola 7 Závěrečná ustanovení	41
Dodatek 1 Základní náležitosti písemného a ústního brífinku	42
Dodatek 2 Řízení rizik.....	45
Dodatek 3 Checklist letového ředitele.....	47
Dodatek 4 Poplatky.....	51
Dodatek 5 Bezpilotní letadla	52
Dodatek 6 Formuláře	55

Definice

Pokud jsou v těchto podmínkách uvedeny následující výrazy, mají tento význam:

Akrobatický let – Úmyslně prováděné manévry s letadlem za letu, zahrnující náhlé změny polohy, neobvyklé polohy nebo neobvyklé změny rychlosti.

Akrobatický let ve skupině (formaci) – Druh letu, při kterém provádí více letadel současně a stejným směrem a v horizontálním a vertikálním bezpečnostním odstupu předem dohodnutém mezi veliteli letadel, manévry považované dle definice „Akrobatického letu“ za akrobatický let.

Bezpilotní letadlo (UA) – Letadlo určené k provozu bez pilota na palubě ve smyslu předpisu L2, Doplňk X.

Divák – Osoba účastnící se leteckého veřejného vystoupení, setrvávající v místech vyhrazených jako místa pro veřejnost.

Garant – Osoba, která po zhlédnutí příslušného vystoupení nebo na základě zřejmých schopností velitele vystupujícího letadla rozhoduje o tom, zda a za jakých podmínek může být vystoupení předváděno na leteckých akcích.

Hustě osídlený prostor – prostor, který je ve velkoměstě, městě, nebo osadě používán převážně k bydlení, obchodním činnostem nebo rekreaci.

Let ve skupině (formaci) – Druh letu, při kterém letí více letadel současně a stejným směrem a v horizontálním a vertikálním bezpečnostním odstupu předem dohodnutém mezi veliteli letadel v rámci provozních limitů. Let ve skupině neobsahuje akrobatický let.

Letecké veřejné vystoupení – Letecký den nebo letecká propagační akce.

Letecká propagační akce – Činnost spojená s přípravou a provedením vystoupení letadel pro diváky, kteří jsou za tím účelem shromážděni v určenou dobu na stanoveném místě mimo letiště. Letecká propagační akce může být součástí jiné sportovní nebo společenské akce. Za leteckou propagační akci se nepovažuje běžná letová činnost sledovaná náhodně shromážděnými osobami, vlečení propagačních transparentů apod., pokud toto není součástí programu letecké propagační akce.

Letecký den – Činnost spojená s přípravou a provedením vystoupení letadel pro diváky, kteří jsou za tím účelem shromážděni v určenou dobu na stanoveném letišti nebo na přilehlém pozemku. Za letecký den se nepovažuje předvádění letadel vlastní produkce finálním výrobcem, které je určeno možným zákazníkům bez přístupu veřejnosti, ani běžná letová činnost sledovaná osobami nacházejícími se ve veřejně přístupných prostorách letiště nebo mimo letiště.

Letová dohlednost – Dohlednost dopředu z kabiny letadla za letu.

Letový ředitel letecké akce – Letový ředitel leteckého dne nebo letový ředitel letecké propagační akce (v textu jen „letový ředitel“), musí mít odpovídající zkušenosti a schopnosti a nese souhrnnou odpovědnost za přípravu a organizaci letecké akce.

Linie veřejnosti – Linie oddělující veřejně přístupný prostor (včetně prostorů určených pro parkování automobilů) od prostoru pro vystoupení účinkujících.

Mez vystoupení – Linie s definovaným minimálním odstupem od linie veřejnosti, vymezující nejmenší přípustnou vzdálenost vystupujících letadel od diváků a parkoviště automobilů v průběhu vystoupení.

Minimální výška vystoupení – Nejmenší povolená výška letu letadla nad zemí při vystoupení, s výjimkou, kdy je to nezbytné pro vzlet nebo přistání.

Model letadla – Letadlo, které není schopné nést člověka na palubě, je používáno pro soutěžní, sportovní nebo rekreační účely, není vybaveno žádným zařízením umožňujícím automatický let na zvolené místo, a které, v případě volného modelu, není dálkově řízeno jinak, než za účelem ukončení letu nebo které, v případě dálkově řízeného modelu, je po celou dobu letu pomocí vysílače přímo řízené pilotem v jeho vizuálním dohledu.

Parkoviště automobilů – Pokud je v textu použito slovní spojení „Parkoviště automobilů“, míní se tím ta parkoviště vozidel, která jsou přilehlá k prostoru, ve kterém probíhá vystoupení, a na která má veřejnost přístup v průběhu leteckého veřejného vystoupení.

Pilot ČR – Pilot zapsaný v leteckém rejstříku ČR nebo držitel průkazu způsobilosti dle nařízení Komise (EU) č. 1178/2011, v jehož případě je dokument Schválení akrobatického vystoupení platný pouze na území ČR.

Popis vystoupení – Popis činnosti při vystoupení, včetně určení minimálních výšek vystoupení a omezení stanovených garantem. Popis vystoupení musí dále obsahovat jméno a příjmení velitele vystupujícího letadla, jméno a příjmení osob, jejichž přítomnost na palubě vystupujícího letadla je nezbytná, určení jejich funkce nebo činnosti, typ vystupujícího letadla a případně i variantu vystoupení pro nepříznivé počasí. Pro společné vystoupení skupiny letadel je platný jeden společný Popis vystoupení. Popis vystoupení musí být potvrzen příslušným garantem.

Pořadatel letecké akce – Osoba pořádající akci, jejíž součástí je letecké veřejné vystoupení (Provozovatel LVV ve smyslu leteckého zákona).

Pověřená osoba – Příslušná právnická osoba, která je ve smyslu ustanovení § 82 odst. 1 leteckého zákona, Ministerstvem dopravy pověřena výkonem státní správy ve věcech sportovních létajících zařízení.

Program leteckého dne/letecké propagační akce (v textu jen „program“) – Chronologicky seřazený písemný seznam všech vystoupení na leteckém dnu nebo na letecké propagační akci. Program musí obsahovat časové údaje jednotlivých vystoupení, jména velitelů vystupujících letadel, typy a poznávací značky vystupujících letadel, údaje o dalších aktivitách, které mají být oficiální součástí akce.

Stanoviště RADIO – Místo pro poskytování informací známému provozu podle Dodatku S předpisu L 11.

Stojánka pro parkování letadel – Odstavná plocha pro letadla, na kterou veřejnost nemá přístup.

Stojánka pro statickou ukázkou letadel – Odstavná plocha pro letadla, na niž má přístup veřejnost.

Vystoupení – Let letadla/letadel ve skupině, let SLZ/SLZ ve skupině, který se zpravidla liší od běžné letové činnosti a který je prováděn na letecké akci nebo při jejím nácviku. Za vystoupení se dále považuje i jiná (neletecká) aktivita, která je oficiální součástí akce.

Vystupující – Pilot/posádka, jejíž vystoupení je součástí programu letecké akce.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Kapitola 1 Zákonné a předpisové požadavky

1.1 Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví

- 1.1.1 Pořádání leteckých veřejných vystoupení upravuje ustanovení § 78 zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „letecký zákon“), které stanovuje, že „Letecké veřejné vystoupení lze provozovat jen se souhlasem Úřadu. Úřad udělí souhlas, nebude-li ohrožena bezpečnost létání ve vzdušném prostoru“.
- 1.1.2 Ustanovení § 85a leteckého zákona a Národní bezpečnostní program ochrany civilního letectví České republiky před protiprávními činy stanovuje, že „Provozovatel leteckých prací a provozovatel leteckých veřejných vystoupení a leteckých soutěží jsou povinni před zahájením leteckých prací, leteckého veřejného vystoupení a letecké soutěže vypracovat opatření a postupy k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy při těchto leteckých činnostech a postupovat podle nich po celou dobu provozování těchto činností“.¹

1.2 Národní prováděcí pravidla

- 1.2.1 Předpis L 2 stanovuje mimo jiné podmínky pro VFR lety při provádění leteckých veřejných vystoupení.

1.3 Vojenská letecká veřejná vystoupení a účast vojenských a policejních vystupujících na civilních LVV

- 1.3.1 Pořádání vojenských LVV je v kompetenci Ministerstva obrany ČR.
- 1.3.2 Posádky civilních letadel, které se zúčastňují LVV pořádaných Armádou ČR, jsou povinny se řídit těmito Podmínkami.
- 1.3.3 Posádky všech vojenských letadel vystupujících na civilních LVV jsou povinny se řídit těmito podmínkami.
- 1.3.4 Účast vystupujících Letecké služby Policie ČR na civilních LVV je v kompetenci Ministerstva vnitra ČR.

1.4 Účast zahraničních vystupujících na LVV

- 1.4.1 Zahraniční vystupující jsou povinni dodržovat právní předpisy České republiky.
- 1.4.2 Předvedení zahraničních vystupujících na LVV se řídí těmito Podmínkami.
- 1.4.3 Posádky letadel, jejichž předvedení je zahrnuto do programu LVV, musí splňovat minimálně podmínky stanovené kapitolou 6 těchto Podmínek.

¹ Vypracováním opatření a postupů k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy se podrobně zabývá část 4.6 kapitoly 4 „Bezpečnostní opatření a nouzové postupy“ těchto Podmínek.

- 1.4.4 Předvedení leteckého vystoupení zahraničním vojenským nebo policejním vystupujícím je možné uskutečnit pouze za předpokladu, že se vystupující prokázal letovému řediteli platným povolením k předvedení na LVV vydaným ministerstvem obrany nebo jiným příslušným orgánem daného státu.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Kapitola 2 Personální zajištění a komunikace

2.1 Pořadatel akce

- 2.1.1. Pořadatelem LVV může být každá fyzická nebo právnická osoba, která buď sama, nebo prostřednictvím dalších osob zajistí přípravu a průběh LVV ve smyslu těchto Podmínek.
- 2.1.2. Pořadatel akce určí letového ředitele. LVV nelze uskutečnit, nebyl-li ustanoven a ÚCL schválen letový ředitel LVV.

2.2 Letový ředitel

- 2.2.1. Do funkce letového ředitele musí pořadatel ustanovit osobu s odpovídajícími prokazatelnými zkušenostmi a schopnostmi a to v závislosti na složitosti pořádání a rozměrech LVV.
- 2.2.2. Letový ředitel musí být (nebo v minulosti byl) minimálně držitelem průkazu způsobilosti pilota nebo pilotního průkazu pro SLZ nebo v případě, že se LVV účastní pouze jeden vystupující, může být pouze držitelem platného průkazu radiotelefonisty.
- 2.2.3. **Osoba ustanovená do této funkce podléhá schválení ÚCL.**
- 2.2.4. Letový ředitel zodpovídá ÚCL za bezpečné provedení LVV a je povinen zajistit dodržení všech podmínek stanovených v Rozhodnutí o pořádání LVV.
- 2.2.5. Letový ředitel nesmí, po celou dobu konání LVV, zastávat jinou funkci než funkci letového ředitele, zejména nesmí vykonávat funkci člena posádky vystupujícího ani jiného letadla a nesmí působit v roli moderátora letecké akce.
- 2.2.6. Letový ředitel je povinen pozorně sledovat probíhající program LVV.
- 2.2.7. Veškeré další povinnosti a oprávnění vyplývající z funkce letového ředitele jsou zaznamenány v jednotlivých ustanoveních v textu těchto Podmínek. Souhrnně jsou práva a povinnosti letového ředitele zaznamenány v Checklistu letového ředitele, který je obsahem Dodatku 3 těchto Podmínek.

2.3 Ustanovení realizačního výboru

- 2.3.1. Při pořádání LVV se doporučuje, aby pořadatel ve spolupráci s letovým ředitelem sestavil tzv. realizační výbor, který bude letovému řediteli nápomocen především ve věcech:
- výběru vystupujících
 - řešení skladby programu LVV
 - organizace místa konání LVV
 - personálního plánování osob podílejících se na pořadatelské službě
 - řešení krizových situací, apod.

- 2.3.2 Realizační výbor by měl být tvořen dostatečným počtem osob s odpovídajícími zkušenostmi v oblasti LVV a vybavený odpovídajícími organizačními schopnostmi.
- 2.3.3 Realizační výbor, je-li ustanoven, působí však pouze v roli poradního orgánu, který asistuje letovému řediteli při řešení důležitých otázek. Konečnou odpovědnost za provedená rozhodnutí nese letový ředitel.

2.4 Osoby vykonávající pořadatelskou službu

- 2.4.1 Letový ředitel je povinen zajistit, podle předpokládaného rozsahu LVV, pořadatelskou službu, tj. potřebný počet osob s odpovídajícími zkušenostmi a schopnostmi, a pokud je to pro danou činnost třeba i s příslušným oprávněním, na které může přenést odpovědnost za dílčí činnosti.
- 2.4.2 Všechny osoby, které budou na LVV vykonávat pořadatelskou službu, musí být seznámeny se svými povinnostmi a musí být vhodným způsobem označeny a vybaveny (např. reflexními vestami, identifikačními průkazy, náramky apod.).
- 2.4.3 Dohlížet na místo stání letadel a řídit pořadatelskou službu a veřejný rozhlas, je-li při leteckém veřejném vystoupení použit, může pouze patřičně schopný a zkušený personál.
- 2.4.4 Letový ředitel je oprávněn vydávat pořadatelské službě takové pokyny, aby byl zajištěn bezpečný a plynulý průběh LVV při splnění těchto Podmínek.
- 2.4.5 Osoby vykonávající pořadatelskou službu na LVV jsou povinny dodržovat pokyny letového ředitele k zajištění bezpečnosti a neprodleně oznámit letovému řediteli skutečnosti, které mohou mít vliv na bezpečný průběh programu LVV.
- 2.4.6 Osoby vykonávající pořadatelskou službu na LVV musí být oprávněny zajišťovat zákaz vstupu diváků do prostor, které nejsou určeny pro veřejnost.
- 2.4.7 Obecně je možné vyhledat osoby kompetentní k vykonávání pořadatelské služby mezi členy aeroklubů nebo u jiných vhodných leteckých organizací. Specializovanými činnostmi, jako je např. řízení pozemních pohybů letadel na pohybové ploše velkého letiště, může být pověřen pouze příslušně kvalifikovaný personál. Některé služby spojené s organizací LVV, např. vybírání vstupného a zajišťování provozu parkovišť automobilů, se doporučuje zajistit dodavatelským způsobem prostřednictvím specializovaných subjektů, pro dohled nad pohybem diváků pouze v jim určených prostorách je vhodné najmout pracovníky bezpečnostních agentur popř. spolupracovat s obecní policií apod.

2.5 Zajištění pozemního spojení a komunikace

- 2.5.1 Pořadatel nebo letový ředitel zajistí, aby po celou dobu konání LVV bylo k dispozici dostatečné obousměrné hlasové spojení na zemi, pomocí kterého má letový ředitel akce spojení se všemi zúčastněnými službami, tzn. se službou ATC, AFIS nebo stanovištěm RADIO, s pořadatelskou službou a zejména pak se stanovištěm velitele zásahu pro případ nouze (stanoviště hasičů, rychlé záchranné služby a policie). Je velmi důležité, aby pro tyto účely byl vybrán vhodný typ komunikačního zařízení. Použití mobilních telefonů se považuje za nevhodné, vyjma okolností, kdy si to vážná situace vyžádá.
- 2.5.2 Ve zvláštních případech, např. v závislosti na rozsahu letecké akce, může ÚCL požadovat zřízení komunikační ústředny, kterou obsadí zkušený pracovník.
- 2.5.3 Bude-li na akci přítomen komentátor LVV, jeho stanoviště musí být umístěno tak, aby mu bylo možné rychle předat důležité nebo nouzové informace.
- 2.5.4 Je-li předpokládaný počet diváků vyšší než 500, musí být při LVV použit veřejný rozhlas. Typ potřebného místního rozhlasu musí odpovídat podmínkám v místě konání a obsahu a rozsahu leteckých vystoupení.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Kapitola 3 Organizace, místo konání a řízení průběhu LVV

3.1 Výchozí ustanovení a hodnocení

3.1.1 Letecký den

3.1.1.1 Letecký den je možné pořádat buď:

- na civilním letišti, jehož provozovatel má platné Povolení provozovat letiště a platné Rozhodnutí o stanovení druhu letiště vydané ÚCL a souhlasil s konáním akce, nebo
- na vojenském letišti se souhlasem vydaným Ministerstvem obrany ČR.

Letový ředitel je povinen vyžádat souhlas provozovatele letiště s konáním leteckého dne.

3.1.1.2 Po celou dobu programu, i při přiletech a odletech účastníků, musí být zajištěna trvalá provozuschopnost pohybové plochy.

3.1.1.3 Nemohou-li být, s ohledem na charakter programu leteckého dne, dodrženy všechny postupy uvedené v platném letištním řádu, musí být pro letecký den stanoveny náhradní postupy, se kterými musí provozovatel letiště souhlasit.

3.1.1.4 Letecký den musí být uspořádán tak, aby se letadla při vystoupení, vzletu ani při přistání nepohybovala nad místem pro diváky ani nad parkovištěm automobilů (s výjimkou případů uvedených v části 3.8 těchto Podmínek).

3.1.1.5 Vzhledem k omezené šířce některých letišť nebude vždy možné mez vystoupení² (nebo některou z mezí vystoupení) umístit na ploše letiště tak, aby na průlety letadel nebo na akrobatické obraty v nízkých výškách byl dostatečný prostor ještě nad plochou letiště. V takovém případě lze využít sousední pozemky za podmínek uvedených v ust. 3.1.2.1 s tím, že se na nich nenachází zástavba a neuzavřené veřejné komunikace. Takový prostor (na zemi nebo na vodě) podléhá po celý průběh LVV, případné generální zkoušky nebo nácvičku či předvedení jednotlivých vystoupení ve smyslu ust. 6.3.1.6 a ust. 6.3.2.1 stejnému režimu jako plocha letiště z hlediska vyloučení pohybu osob nebo vozidel. Pakliže se na takovém prostoru nebo v jeho blízkosti vyskytují překážky, musí letový ředitel úměrně zvýšit minimální výšky uvedené v Tabulce 2.

Pozn.: Z výše uvedeného vyplývá, že na některých letištích, z hlediska jejich fyzikálních parametrů, využití sousedních pozemků, kvůli zástavbě nebo překážkám v okolí, není možné letecké vystoupení nebo alespoň některá vystoupení (viz Tabulka 1) uskutečnit.

3.1.2 Letecká propagační akce

3.1.2.1 Leteckou propagační akci lze uskutečnit pouze se souhlasem osoby oprávněné k pozemku, na kterém bude zřízeno místo pro diváky a vymezen předváděcí prostor. Letový ředitel je povinen vyžádat si tento souhlas v dostatečném předstihu před konáním letecké propagační akce.

² Viz část „3.5 Mez vystoupení“.

- 3.1.2.2 Ke vzletům a přistáním vystupujících letadel na letecké akci lze využít vhodná schválená letiště, příp. vhodné plochy za podmínek stanovených v platných právních předpisech ČR. V případě využití plochy, na které je prováděna letecká akce, musí být splněny i podmínky uvedené v ust. 3.2 a 3.3 těchto Podmínek.
- 3.1.2.3 Letecká propagační akce musí být uspořádána tak, aby se letadla při vystoupení nepohybovala nad místem pro diváky, nad parkovištěm automobilů ani nad zastavěnými místy a shromážděním osob na volném prostranství.
- 3.1.3 Ve všech případech pořádání LVV musí pořadatel a letový ředitel při výběru místa i data konání letecké akce uvážit:
- a) vhodnost ploch pro vzlet, přistání, pojiždění a parkování letadel,
 - b) překážky v nejbližším okolí,
 - c) blízkost obydlených, ekologicky a jinak citlivých území (např. škol, nemocnic, průmyslových nebo komerčních oblastí, rekreačních oblastí, omezených vzdušných prostorů, zakázaných prostorů jaderných elektráren apod.),
 - d) přítomnost fauny v okolí (chovy hospodářských zvířat, národní parky, chráněné oblasti apod.),
 - e) blízkost jiných letišť, heliportů, záložních ploch, svahů pro závěsné létání nebo paragliding, oblastí balónového létání apod.,
 - f) možnost volného vjezdu a výjezdu pro vozidla záchranné a hasičské služby.
- 3.1.4 V místě a v době konání LVV musí být zakázán provoz balónů a vzducholodí bez pilota na palubě a vypouštění draků, nebyla-li tato činnost schválena letovým ředitelem při dodržení jím stanovených podmínek. Musí být zakázán také provoz bezpilotních letadel a modelů letadel nebo raket, pokud toto není součástí programu LVV. V programu může být tato činnost pouze za předpokladu, že bude prováděna v souladu s těmito Podmínkami³. Dále musí být zakázán vstup na místo konání s balónky naplněnými hořlavým plynem nebo plynem lehčím vzduchu. Prodej takto naplněných balónků musí být v místě konání akce rovněž zakázán.
- 3.1.5 **Sestavení programu leteckého veřejného vystoupení**
- 3.1.5.1 Letový ředitel je povinen sestavit program LVV. Při sestavování programu musí vzít v úvahu postupy uvedené v platném letištním řádu, letové a provozní podmínky (např. návaznost jednotlivých vystoupení, tzn. vzít v úvahu např. turbulenci v úplavu při zařazení menšího pomalejšího letadla za větší rychlejší nebo dobu trvání seskoků při zařazení ukázky para apod.) a všechna ostatní omezení vyplývající z jednotlivých ustanovení těchto Podmínek.
- 3.1.5.2 Letový ředitel je oprávněn rozhodnout o konání generální zkoušky programu LVV. Generální zkoušku a její následný rozbor se doporučuje provést. V rámci rozboru mohou být upřesněny vzájemné požadavky letového ředitele, služby ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO a vystupujících.
- 3.1.5.3 Plánovaný program LVV a datum a čas generální zkoušky (bude-li provedena) uvede letový ředitel v Žádosti o udělení souhlasu k uskutečnění

³ Viz část „3.14 Vystoupení s modely a s bezpilotními prostředky“.

leteckého veřejného vystoupení (Formulář CAA-F-SL-001-n-16 „Žádost o udělení souhlasu k uskutečnění leteckého dne“ nebo Formulář CAA-F-SL-002-n-16 „Žádost o udělení souhlasu k uskutečnění letecké propagační akce“, viz Dodatek 6 těchto Podmínek). Pokud má letový ředitel v rané fázi plánování programu LVV pochybnosti o vhodnosti navrhaných položek, které by měly být součástí LVV, může tyto pochybnosti nebo jiné nejasnosti konzultovat s ÚCL.

- 3.1.5.4 Program LVV je letový ředitel povinen, v dostatečném předstihu před zahájením leteckého veřejného vystoupení, předat všem vystupujícím, službě ATC, AFIS nebo stanovišti RADIO a pořadatelské službě.

3.2 Prostory pro diváky, parkoviště automobilů

- 3.2.1 Letový ředitel musí pečlivě zvážit výběr prostorů pro diváky a prostorů pro parkování automobilů a to v závislosti na plánovaných trajektoriích letů při leteckých vystoupeních, při vzletech, přistáních a pozemních pohybech letadel. Žádné prostory, kam má veřejnost přístup, se nesmí nacházet, vzhledem k mezi vystoupení nebo k jiným vymezeným plochám, blíže než určují tyto Podmínky.
- 3.2.2 Prostor pro diváky a místo pro parkoviště automobilů musí být umístěny mimo vzletový a přistávací pás používané RWY tak, aby nebyly narušeny její překážkové roviny.
- 3.2.2 Všechny prostory určené veřejnosti musí být vhodným způsobem označeny, ohraničeny a zabezpečeny. Pohyb diváků pouze v jim určených prostorech musí být pod stálým dohledem pověřených osob zúčastněných na pořadatelské službě.
- 3.2.3 Zábrany ohraničující prostory pro diváky a prostory pro parkoviště automobilů musí být umístěny na linii veřejnosti nebo za linií veřejnosti ve směru od meze vystoupení. Tyto zábrany musí zůstat na svém místě po celou dobu LVV. Diváky a parkoviště automobilů se doporučuje umístit na jedné straně vzletové a přistávací dráhy, která bude během leteckého dne v používání, zatímco letadla mohou mít volný prostor pro pohyb zajištěný na její protější straně.
- 3.2.4 Není-li proveditelné umístit parkoviště automobilů za linii veřejnosti, může být tento prostor umístěn blíže k mezi vystoupení, ale pouze za předpokladu, že letový ředitel nepovolí veřejnosti přístup do těchto prostor po celou dobu trvání LVV.
- 3.2.5 Je-li při LVV použit rozhlas, musí být zařízení rozhlasu rozmístěno takovým způsobem, aby v případě jeho použití bylo ve všech veřejně přístupných prostorech zřetelně slyšitelné a zachytitelné, co rozhlas sděluje.

3.3 Parkování a pozemní pohyby letadel

- 3.3.1 Letový ředitel je povinen stanovit postupy pro parkování a pozemní pohyby letadel.
- 3.3.2 Místo pro stání letadel musí být rozděleno tak, aby od sebe byla vzájemně oddělena vystupující letadla, letadla vystavená ke statické ukázce, letadla návštěvníků a letadla určená pro vyhlídkové lety. Letadlo, jehož vystoupení

je zařazeno do programu LVV, může být umístěno na stojance pro statickou ukázkou letadel pouze za předpokladu, že bude v dostatečném předstihu před svým leteckým vystoupením bezpečně odtaženo na stojánku pro parkování vystupujících letadel při dodržení pravidel pro parkování a pozemní pohyby stanovených těmito Podmínkami. Žádné letadlo na stojance pro statickou ukázkou letadel se nesmí pohybovat vlastní silou ani nesmí mít kterýkoliv z motorů spuštěný.

- 3.3.3 Všechna letadla účastníci se LVV musí být odpovídajícím způsobem střežena a zabezpečena proti protiprávním činům.
- 3.3.4 Prostory nepřístupné divákům musí být vhodným způsobem označeny, ohraničeny a uzavřeny po celou dobu konání LVV. Vstup do těchto prostor smí být umožněn pouze oprávněným osobám.
- 3.3.5 Pohybová plocha a místa určená pro stání letadel musí být zabezpečena proti vjezdu cizích vozidel, ale zároveň umožňující snadný vjezd vozidlům záchranné a hasičské služby.
- 3.3.6 Doporučuje se, aby místa pro stání letadel byla vybavena ručními hasicími přístroji, s jejichž použitím budou osoby zúčastněné na pořadatelské službě dobře obeznámeny.
- 3.3.7 Na místě stání letadel je zakázáno kouření.
- 3.3.8 Prostory pro diváky a parkoviště automobilů musí být umístěny tak, aby se k nim jakákoliv část pojiždějícího letadla nepřiblížila na vzdálenost menší než 15 m. Letový ředitel je oprávněn navýšit tuto vzdálenost pro případ pojiždění proudových letadel nebo vrtulníků.
- 3.3.9 Prostory pro diváky a parkoviště automobilů nesmí být ve vzdálenosti menší než 15 m od stálé čerpací stanice ani ve vzdálenosti menší než 15 m od místa plnění letadel a odvzdušnění palivových systémů letadel a plnicích zařízení. V případě plnění vodíkových plynových balónů, vzducholodí nebo tlakových láhví balónů musí být minimální vzdálenost navýšena na 100 m.
- 3.3.10 Piloti i cestující návštěvnických letadel musí po celou dobu průběhu programu LVV setrvat za linií veřejnosti. Pokud je místo pro parkování letadel návštěvníků vzdáleno od prostor pro diváky, musí být zajištěn vhodný způsob dopravy pilotů i cestujících návštěvnických letadel mezi těmito místy.
- 3.3.11 Vzdálenost mezi osou dráhy v používání a linií veřejnosti musí být minimálně 75 m. ÚCL může povolit vzdálenost nižší než je stanovena pouze v případech, kdy není možné tuto vzdálenost dodržet např. z důvodu nevhodných geografických či topografických podmínek nebo z důvodu situačního rozložení letiště. ÚCL vezme v úvahu také typy letadel zahrnutých do programu leteckého dne apod.

3.4 Stanoviště pohotovostních složek

- 3.4.1 Záchranná zdravotnická služba, asistence hasičského záchranného sboru, popř. přítomnost policie na LVV musí být letovým ředitelem vyžádány v takovém časovém předstihu, aby mohly být řádně připraveny a zajištěny.
- 3.4.2 Stanoviště těchto složek musí být umístěno tak, aby byl zajištěn jejich rychlý přístup jak k prostoru pro diváky tak na provozní plochu.

- 3.4.3 Je-li předpokládán počet diváků vyšší než 500, musí být v místě konání LVV zřízena místnost pro první zdravotnickou pomoc s příslušným vybavením, která musí být vhodným způsobem označena a musí k ní být zajištěn příjezd zdravotnických vozidel nebo musí být po celou dobu konání LVV přítomno sanitní vozidlo s příslušným vybavením a kvalifikovaným zdravotnickým personálem.
- 3.4.4 Opustí-li v případě zásahu nebo z jiného důvodu záchranná zdravotní služba nebo jednotka HZS svoje stanoviště, lze v programu LVV pokračovat jen se souhlasem letového ředitele, neboť v případě potřeby může být možnost zásahu omezena.

3.5 Mez vystoupení

- 3.5.1 Mez vystoupení je linie na povrchu provozní plochy letiště nebo linie na zemském povrchu, pro pilota při vystoupení jasně rozpoznatelná (např. osa nebo okraj RWY, hrana lesa apod.), která ohraničuje předváděcí prostor tak, aby byla zajištěna minimální předepsaná vzdálenost vystupujícího letadla od linie veřejnosti.
- 3.5.2 Tam, kde mez vystoupení není možné přirozeně identifikovat, musí být k jejímu vytýčení použito zvláštní povrchové značení např. reflexní hranoly či panely, bílé pruhy nebo jiný vhodný způsob značení.
- 3.5.3 Letecká vystoupení musí být prováděna převážně rovnoběžně s mezí vystoupení.
- 3.5.4 Mez vystoupení nesmí být porušena žádným z vystupujících letadel. U letů ve formaci platí minimální odstupy pro letadlo provádějící vystoupení nejbližší k linii veřejnosti.
- 3.5.5 Vzdálenost meze vystoupení od linie veřejnosti závisí na aktuální rychlosti vystupujícího letadla a druhu vystoupení. Letový ředitel musí stanovit odpovídající počet mezí vystoupení. Minimální odstupy meze vystoupení od linie veřejnosti jsou následující:

Tabulka 1 Minimální vzdálenost meze vystoupení od linie veřejnosti v metrech

Všechna letadla		
Rychlost při vystoupení	Průlet	Akrobacie
méně než 100 km/h	30	100
100 – 200 km/h	50	100
200 – 400 km/h	100	150
400 – 600 km/h	150	200
více než 600 km/h	200	230

Pozn.: Udávané rozsahy rychlostí jsou rychlosti v konkrétním okamžiku letu při vystoupení. Pilot může využít různé meze vystoupení v závislosti na tom, jak se mění rychlost jeho letadla při vystoupení. Pokud má pilot jakékoliv pochybnosti o stanovení meze vystoupení, může věc konzultovat s letovým ředitelem letecké akce.

Minimální vzdálenost meze vystoupení od linie veřejnosti pro UA stanovuje Dodatek 5.

- 3.5.6 Letový ředitel je povinen spolehlivým způsobem zajistit nepřetržité sledování meze vystoupení, a to takovým počtem osob vykonávajících pořadatelskou službu, aby v případě jejího porušení mohl být letový ředitel okamžitě informován a mohl tak učinit příslušná opatření. Jednotlivá stanoviště této služby musí být rozmístěna nejen s ohledem na její účel, ale i s ohledem na bezpečnost osob, které tuto službu budou vykonávat. K monitorování meze vystoupení lze použít i kamerový systém a jeho záběry nahrávat. ÚCL může v některých případech takovéto monitorování nařídit.

3.6 Letové provozní služby

3.6.1 Letecký den

- 3.6.1.1 Letový ředitel je povinen zajistit službu ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO pro letecký den.
- 3.6.1.2 Při vystoupení vojenských letadel na civilním leteckém dnu mohou zástupci vojenského letectva požadovat zařazení vlastního personálu. V tom případě musí být služba ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO pro letecký den poskytována z jednoho místa a musí být zajištěna vzájemná koordinace civilního a vojenského provozu. Zároveň musí být stanoven vedoucí tohoto pracoviště, který nese za poskytované služby ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO souhrnnou odpovědnost.
- 3.6.1.3 Stanoviště služby ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO pro letecký den se zřizuje na chráněném místě s odpovídajícím výhledem a musí být vybaveno podle platných předpisů.
- 3.6.1.4 Korespondence na kmitočtu používaném při vystoupení letadel musí být při vystoupení omezena na minimum, aby nebyla narušena pozornost velitelů volaných letadel, zejména při akrobatických vystoupeních a vystoupeních skupin letadel.
- 3.6.1.5 Služba ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO pro letecký den neodpovídá za bezpečnost diváků. V případě vniknutí diváků na pohybovou plochu nebo do předváděcího prostoru však musí zastavit letecký provoz.
- 3.6.1.6 V případě využití veřejného rozhlasu se doporučuje, aby osoby zajišťující pro letecký den službu ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO měli možnost přímého vstupu do jeho vysílání pro případ neodkladného důležitého oznámení.
- 3.6.1.7 Letový ředitel musí mít vhodné spojení se službou ATC, AFIS nebo stanovištěm RADIO po celou dobu konání leteckého dne.
- 3.6.1.8 Letový ředitel je oprávněn zahájit program LVV.
- 3.6.1.9 Letový ředitel je oprávněn vydat službě ATC, AFIS nebo stanovišti RADIO pokyn k přerušení, k opětovnému zahájení nebo k ukončení programu LVV.
- 3.6.1.10 Letový ředitel je povinen prostřednictvím služby ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO vydat pokyn k přerušení nebo k ukončení leteckého vystoupení nebo programu LVV, pokud obdrží informaci o opakovaném porušení meze

vystoupení nebo pokud má oprávněné obavy, že je nebo může být ohrožena bezpečnost diváků, vystupujících nebo dalších osob a majetku.

- 3.6.1.11 Pořadatel může během LVV používat svoji vlastní frekvenci pro radiové spojení. V tomto případě je potřeba získat souhlas ČTÚ pro použití této frekvence.

3.6.2 Letecká propagační akce

- 3.6.2.1 Letový ředitel je povinen, v dostatečném předstihu před leteckou propagační akcí, navrhnout ÚCL způsob, jakým bude koordinován letecký provoz v místě konání letecké propagační akce (návrh zaznamená do části 4. Formuláře CAA-F-SL-002-n-16, viz Dodatek 6 těchto Podmínek).

- 3.6.2.2 ÚCL rozhodne, zda jsou potřeba letové provozní služby, a pokud ano, tak jaký typ a v jakém rozsahu mají být letové provozní služby poskytovány.

- 3.6.2.3 Potřeba zajištění letových provozních služeb bude záviset na:

- a) rozsahu a složitosti programu letecké propagační akce,
- b) potřebě zajištění kooperace činností a služeb v rámci vystoupení a
- c) činnostech ostatních uživatelů vzdušného prostoru.

- 3.6.2.4 Bude-li v místě konání letecké propagační akce na základě rozhodnutí ÚCL zřízeno stanoviště letových provozních služeb řízené odpovědným pracovníkem (odpovědnými pracovníky), podmínky zřízení, poskytování a provozu těchto služeb a souhrn práv a povinností letového ředitele týkající se těchto služeb vyplývá z podmínek stanovených pro poskytování letových provozních služeb pro letecký den, tzn. řídí se ustanovením 3.6.1 těchto Podmínek. V ostatních případech musí mít letový ředitel v průběhu letecké propagační akce dostatečné osobní spojení s vystupujícími a vztahují se na něj práva a povinnosti stanovené pro odpovědné pracovníky ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO.

3.6.3 Práva a povinnosti odpovědného pracovníka ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO

- 3.6.3.1 Odpovědný pracovník letových provozních služeb je:

- a) oprávněn vydávat vystupujícím takové informace nebo pokyny, aby byl zajištěn bezpečný a plynulý průběh LVV,
- b) povinen zúčastnit se předletové přípravy (ústního brífinku) a, pokud se koná, i poletového rozboru,
- c) povinen při předletové přípravě odpovědět na dotazy vystupujících,
- d) povinen dodržovat pokyny letového ředitele k zajištění bezpečného a plynulého průběhu programu LVV,
- e) povinen při neoprávněném vstupu diváků na pohybovou plochu nebo do předváděcího prostoru přerušit program LVV a
- f) povinen se seznámit se změnami programu LVV a seznámit s nimi i ty vystupující, kteří používají ke vzletu jiné místo, než to, kde se koná LVV.

3.7 Minimální výška vystoupení

3.7.2 Letecký den

3.7.2.1 Minimální výška vystoupení v prostoru nad volnými plochami letiště a v prostorech vymezených ve smyslu ust. 3.1.1.5 těchto Podmínek nesmí být menší, než uvádí Tabulka 2, ani menší, než je uvedena v povoleních⁴ jednotlivých vystupujících.

3.7.2.2 Výšky letu mimo místo konání leteckého dne musí být dodržovány v souladu s nařízením SERA.

3.7.3 Letecká propagační akce

3.7.3.1 Minimální výška vystoupení ve vymezeném a uzavřeném prostoru nad volnými plochami nesmí být menší, než je uvedeno v Tabulce 2 (letecké propagační akce se netýká řádek 1 této tabulky), ani menší než mají vystupující uvedenou ve svých povoleních. Přitom je třeba vzít v úvahu skutečnost, že minimální výšky uvedené v tabulce platí pro případ, kdy je prostor pro vystoupení svou velikostí i překážkovými rovinami srovnatelný s parametry letišť. V ostatních případech musí letový ředitel stanovit minimální výšky úměrně větší.

3.7.3.2 Výšky letu mimo uvedený prostor musí být dodržovány v souladu s nařízením SERA.

Tabulka 2 Minimální výška vystoupení pro letecký den / leteckou propagační akci

průlet nad RWY v přistávací konfiguraci (lze-li při průletu přistát nebo vzlétnout) ⁵		všechna letadla bez omezení
průlety	vrtulník, kluzák, motorový kluzák, letadla pro zemědělské práce řízená pilotem s praxí při zemědělských pracích	20 ft/5 m AGL
	ostatní letadla do MTOW 5700 kg	70 ft/20 m AGL
	ostatní letadla nad MTOW 5700 kg	100 ft/30 m AGL
akrobatická vystoupení		dle Schválení akrobatického vystoupení

3.7.3.3 Podmínky vystoupení UA stanovuje Dodatek 5.

3.8 Přelet nad diváky

3.8.1 Přelet vystupujících letadel nad prostory pro diváky a nad prostory pro parkování automobilů je zakázán, vyjma následujících případů:

- Výsadkové letadlo se snaží dosáhnout polohy pro výsadek, nikoliv však pod 1500 ft AGL. Místo výsadku parašutistů nesmí být nad prostorem pro diváky.
- Aerovlek kluzáku, nikoliv však pod 1500 ft AGL.
- Balóny s posádkou, nikoliv však pod výškami stanovenými v Tabulce 3.

3.8.2 Parašutisté nesmí přelétávat nad prostory pro diváky ani nad prostory pro parkování automobilů ve výšce nižší než 65 ft (20 m).

⁴ Viz část „6.3 Povolení k předvedení leteckého vystoupení, odnětí a pozastavení povolení k předvedení leteckého vystoupení“.

⁵ Týká se pouze případu pořádání leteckého dne!

Tabulka 3 Kritéria pro odstupy balónů s posádkou od linie veřejnosti a minimální výšky pro přelet nad veřejností

Typ vystoupení	Odstup	Min. výška a podmínky pro přelet nad veřejností
visení	50 m	N/A
vzlet volným letem z plochy vystoupení	15 m	75 ft/25 m AGL pro přelet stoupavým letem ve výšce 50 ft/15 m od překážek
přistání volným letem na plochu vystoupení	150 m	300 ft/100 m AGL pro přelet letem ve výšce 50 ft/ 15 m od překážek

3.9 Maximální rychlost letadla při vystoupení

- 3.9.1 Vystupující na LVV nesmí s letadlem letět rychlostí větší než 600 kt nebo Mach 0,9 TAS (podle toho, co by nastalo dříve), ani zahájit obrat, který by mohl vyvolat nežádoucí aerodynamický třesk.
- 3.9.2 Letový ředitel si může vyžádat, aby povolení pro let letadla rychlostí nad 250 kt IAS pod 10 000 ft (FL 100) bylo, v případě potřeby, během trvání LVV, zahrnuto do povolení leteckého vystoupení.

3.10 Meteorologická minima

- 3.10.1 Letový ředitel je zodpovědný za zajištění, že letecké vystoupení nebude uskutečněno, pokud meteorologické podmínky v místě konání LVV překročí minima předepsaná v Tabulce 4 níže.

Tabulka 4 Minimální meteorologické podmínky

Typ letadla	Typ vystoupení		Meteorologická minima	
			Základna oblačnosti (4/8 a více)	Přízemní dohlednost
Letadla V/STOL, vrtulníky, ostatní letadla s pádovou rychlostí nižší než 50 kt	Průlety	Sólo	500 ft	1500/800 ⁶ m
	Plochá akrobatická vystoupení	Formace	500 ft	3000 m
		Plně akrobatická vystoupení	Sólo	500 ft
	Formace		800 ft	5 km
Letecká vystoupení jiných letadel	Průlety	Sólo	500 ft	1500 m
	Průlety a plochá akrobatická vystoupení	Sólo	500 ft	3000 m
		Formace	800 ft	5 km
	Plně akrobatická vystoupení	Sólo	1000 ft	5 km
		Formace pístových	1000 ft	5 km
Formace proudových		1500 ft	8 km	

⁶ Přízemní dohlednost 800 m platí pro vystoupení vrtulníků

- 3.10.2 Letový ředitel je oprávněn individuálně stanovit minimální hodnoty vyšší, než jsou uvedeny v Tabulce 4., a to v závislosti na provozních charakteristikách vystupujících letadel, zkušenostech vystupujících nebo s ohledem na klasifikaci vzdušného prostoru a na ostatní meteorologické proměnné jako např. směr a sílu větru nebo srážky.
- 3.10.3 Stanovená meteorologická minima musí letový ředitel sdělit vystupujícím v dostatečném předstihu před leteckým vystoupením, předat zároveň v písemné podobě a musí klást důraz na jejich přísné dodržování.
- 3.10.4 Vojenská vystoupení, zejména akrobatická vystoupení skupin, mohou mít stanovená vlastní minima, která mohou být značně vyšší, než jsou minima uvedená v Tabulce 4.

3.11 Speciální pozemní efekty

- 3.11.1 Použití výbušnin k simulaci pozemních explozí, vyvíjení kouře a jiné speciální pozemní efekty mohou být prováděny pouze pod dohledem kompetentní osoby a na základě schválení letovým ředitelem.
- 3.11.2 Suť, trosky nebo zbytky explodované výbušniny nesmí dopadnout na letadla, diváky, parkoviště automobilů nebo na RWY/TWY.
- 3.11.3 Rozsah prováděných pozemních efektů musí být letovému řediteli znám před zahájením LVV.
- 3.11.4 Letový ředitel je oprávněn vyzvat vystupující, do jejichž vystoupení je použití speciálních pozemních efektů zahrnuto, k neveřejné ukázce, a to v dostatečném předstihu před zahájením LVV.
- 3.11.5 Letový ředitel je povinen seznámit osoby vykonávající pořadatelskou službu a službu ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO, v rámci instruktáže před LVV, a ostatní vystupující, v rámci brífinku, s rozsahem použití a s nebezpečnou povahou takových efektů.
- 3.11.6 Místo, kde budou prováděny exploze, a odpovídající bezpečnostní rádius musí být znepřístupněny všem osobám vyjma těch, které jsou k obsluze těchto prostředků určeny.

3.12 Vystoupení parašutistů

- 3.12.1 Vystoupení parašutistů na LVV lze uskutečnit pouze za předpokladu, že bylo schváleno pověřenou osobou a při dodržení následujících podmínek:
- přistání parašutistů musí být provedeno do předváděcího prostoru min. 15 m od linie veřejnosti,
 - prostor pro přistání musí být odpovídajícím způsobem označen a pro každého parašutistu musí být jasně rozpoznatelný od chvíle opuštění letadla,
 - Minimální výška otevření padáku nad terénem je určena provozním předpisem V-PARA-1.
 - v průběhu výsadečového letu musí být zajištěno radiové spojení mezi výsadečovým letadlem a službou ATC, AFIS nebo stanovištěm RADIO. Kde to není proveditelné, musí být použit schválený systém signálů země – vzduch.
 - letový ředitel je zodpovědný za zajištění, že:

- i. v zájmu minimalizování rizika pro sestupující parašutisty budou všichni vystupující piloti při brífinku informováni o postupech, které je nutné dodržovat,
- ii. piloti letadel jak ve vzduchu, tak na zemi, budou včas uvědomení o sestupujících parašutistech. Ti z nich, kteří se nacházejí na zemi, musí být připraveni k zastavení veškerých vrtulí, proudových motorů nebo rotorů vrtulníku v případě, že obdrží informaci nebo uvidí parašutisty unášené do blízkosti jejich letadla.

3.13 Vystoupení SLZ

- 3.13.1 Vystoupení SLZ na LVV je možné uskutečnit pouze za předpokladu, že bylo schváleno pověřenou osobou.

3.14 Vystoupení UA

- 3.14.1 Podmínky vystoupení UA obsahuje Dodatek 5 této směrnice.

3.15 Vystoupení balónů s posádkou

- 3.15.1 Vystoupení balónu s posádkou na LVV je možné uskutečnit pouze za předpokladu, že:
1. plocha pro balóny nebo místo jejich vystoupení budou bezpečně uzavřeny tak, aby se zabránilo vstupu veřejnosti k balónům nebo k doprovodným vozidlům,
 2. mezi vystoupením balónů a ostatními leteckými vystoupeními bude zajištěna dostatečná vzdálenost nebo časový odstup,
 3. budou dodržena kritéria pro odstupy od linie veřejnosti dle Tabulky 3,
 4. budou dodrženy ostatní požadavky vyplývající pro balóny z těchto Podmínek.
- 3.15.2 Pilot je povinen provést let s balónem v souladu s platnými předpisy a požadavky s výjimkami uvedenými v těchto Podmínkách.
- 3.15.3 Nelze-li let s balónem provést při dodržení požadavků stanovených těmito Podmínkami (např. z důvodu nepříznivých meteorologických podmínek), nesmí být vystoupení balónu s posádkou uskutečněno.
- 3.15.4 Úprava podmínek pro vystoupení balónů s posádkou se použije přiměřeně pro vzducholodě s posádkou. Ustanovení 3.3.9 zůstává nedotčeno.

3.16 Další osoby na palubě letadel při vystoupení

- 3.16.1 Na palubě civilních letadel se během vystoupení smí nacházet pouze minimální letová posádka. Další osoby na palubě během vystoupení mohou být přítomny pouze v odůvodněných případech a jen s písemným souhlasem ÚCL.

3.17 Vyhlídkové a seznamovací lety

- 3.17.1 Vyhlídkové nebo seznamovací lety mohou být provozovány pouze oprávněným provozovatelem.

- 3.17.2 Vyhlídkové nebo seznamovací lety jsou povoleny se souhlasem letového ředitele a pouze mimo dobu, kdy probíhá program leteckého dne. V době, kdy jsou provozovány, musí být bezpečně koordinovány s ostatním provozem.
- 3.17.3 Letadla určená k vyhlídkovým nebo seznamovacím letům musí být parkována odděleně od vystupujících letadel, od letadel vystavených ke statické ukázce i od letadel návštěvníků. Pokud jsou k těmto letům využívány vrtulníky, musí být umístěny tak, aby se zabránilo jakýmkoliv problémům způsobeným proudem vzduchu vznikajícím od rotoru. Kouření na místě parkování vyhlídkových letadel je zakázáno.
- 3.17.4 Cestující musí být doprovázeni z prostoru pro diváky k letadlu i zpět poučenou osobou. Cesty k letadlu a zpět musí být zajištěny tak, aby se cestující za žádných okolností nedostali do konfliktu s provozem ostatních letadel. Doprovod musí setrvat u cestujících až do uzavření dveří letadla po nastoupení cestujících. Bez přítomnosti doprovodu nelze otevřít dveře letadla a umožnit cestujícím výstup, s výjimkou případů nouzového opuštění letadla.
- 3.17.5 Osoby vykonávající pořadatelskou službu u vyhlídkových nebo seznamovacích letů jsou povinny zaznamenávat jména všech cestujících tak, aby v případě mimořádných událostí bylo možné, pro účely rychlé záchranné služby a policie, cestující snadno a rychle identifikovat.

3.18 Oznámení o provozu ve vzdušném prostoru

- 3.18.1 Letový ředitel je povinen zajistit vydání NOTAMu nebo AIP SUP v souladu s ust. 5, 6 a 7 Dodatku O předpisu L15, kterým bude ostatní letecký provoz informován o konání LVV a toto doložit ÚCL viz formulář CAA-F-SL-001-n-16, bod 5) nebo formulář CAA-F-SL-002-n-16, bod 5).
- 3.18.2 Zasahuje-li místo konání LVV do řízeného provozu, letový ředitel je povinen prokazatelně projednat program LVV s příslušným pracovištěm řízení letového provozu nebo s příslušným stanovištěm AFIS nebo RADIO (v případě, že vymezený prostor pro konání propagační akce zasahuje do ATZ).

3.19 Instrukce pořadatelské službě

- 3.19.1 Letový ředitel je povinen v dostatečném předstihu před zahájením LVV seznámit všechny osoby, které budou na LVV vykonávat pořadatelskou službu, s jejich povinnostmi.
- 3.19.2 Všem osobám podílejícím se na organizaci a zajištění LVV musí pořadatel vydat písemné instrukce o postupu v případě vzniku letecké nehody nebo jiného nebezpečí. Instrukce musí obsahovat všechna důležitá telefonní čísla, zejména na záchrannou zdravotní službu, hasičský záchranný sbor, popř. na zdravotnická zařízení.

3.20 Brífink

- 3.20.1 Letový ředitel je povinen zajistit důkladný oficiální brífink. **Žádný z vystupujících se nemůže zúčastnit LVV, aniž by obdržel všechny informace předané v rámci písemného a ústního brífinku.**
- 3.20.2 Písemný brífink zahrnující veškeré instrukce týkající se organizace a průběhu programu LVV musí být rozeslán v předstihu všem vystupujícím, dispečerům ATC/AFIS nebo stanovišti RADIO, provozovatelům vyhlídkových letů, popř. pohotovostním složkám. Seznam náležitostí, které je letový ředitel povinen minimálně zahrnout do písemného brífinku, je obsažen v Dodatku 1 těchto Podmínek.
- 3.20.3 Ústní brífink musí být zajištěn před zahájením letů v první den LVV a každý následující den, pokud je trvání události delší než jeden den. Ústní brífink musí obsahovat minimálně všechny náležitosti specifikované v Dodatku 1 těchto Podmínek. Je-li část ústního brífinku (předletové přípravy) vydána písemně, letový ředitel je povinen ji prokazatelně předat všem účastníkům. Při brífinku je letový ředitel oprávněn vydávat vystupujícím takové pokyny, aby bylo zajištěno bezpečné a plynulé provedení programu LVV.
- 3.20.4 Letový ředitel je povinen zajistit překlad brífinku zahraničním vystupujícím.
- 3.20.5 Vystupující piloti letadel letící přímo na předvedení svého vystoupení, nepřistávající v místě konání nebo přistávající v místě konání LVV až po předvedení svého vystoupení, jsou povinni kontaktovat letového ředitele telefonicky, nejpozději před zahájením leteckého programu, k získání všech informací obsažených ve formálním ústním brífinku.
- 3.20.6 Letový ředitel je povinen vyzvat vystupující (např. prostřednictvím písemného brífinku), aby v dostatečném předstihu před LVV oznámili, zda mají na pořadatele LVV zvláštní požadavky.
- 3.20.7 Pokud se účastní LVV vystupující ze zahraničí, je ředitel LVV povinen písemný i ústní brífink vypracovat a před zahájením tento vést v anglickém jazyce nebo v jiných jazycích, dle národnosti vystupujících.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Kapitola 4 Bezpečnostní požadavky, zvláštní bezpečnostní opatření a nouzové postupy

4.1 Pojištění odpovědnosti

- 4.1.1 V zájmu pořadatele je žádoucí, aby bylo uzavřeno pojištění odpovědnosti za škody na zdraví a majetku způsobené jakoukoli událostí související s pořádáním LVV.
- 4.1.2 Všichni provozovatelé motorových i bezmotorových letadel, která se zúčastní LVV, jsou povinni mít uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem těchto letadel a to při dodržení podmínek a v rozsahu stanoveném platnými právními předpisy.

4.2 Kontrola dokladů a bezpečnosti LVV

- 4.2.1 Letový ředitel je povinen ověřit vystupujícím a pilotům vyhlídkových letadel platnost jejich průkazů způsobilosti leteckého personálu včetně platnosti potřebných kvalifikací, osvědčení o zdravotní způsobilosti, není-li zdravotní způsobilost součástí průkazu způsobilosti a ověřit platnost dokladů letadel (doklad osvědčující letovou způsobilost, Osvědčení o zápisu do leteckého rejstříku, Povolení ke zřízení a provozování radiostanice, doklad o zákonném pojištění letadla, povolení k létání UA). Nedostatky dokladů musí znamenat vyloučení z akce.
- 4.2.2 Doporučuje se provést kontrolu dokladů letadel a všech náležitostí účastníků LVV již po jejich příletu. Při menších LVV lze výjimečně tuto kontrolu provést až při předletové přípravě.
- 4.2.3 Letový ředitel je povinen rozhodnout o každém vystupujícím, zda může vystoupit na LVV.

4.3 Jednání s pohotovostními složkami

- 4.3.1 Letový ředitel je povinen, v dostatečném časovém předstihu, informovat o pořádání LVV místní zdravotnická zařízení, středisko rychlé záchranné služby, hasičský záchranný sbor a místní službu, popř. Krajské ředitelství Policie ČR. V součinnosti s těmito složkami musí vypracovat opatření, která zajistí hladký průběh LVV a postupy pro případy mimořádných událostí⁷.
- 4.3.2 Přítomnost záchranné zdravotnické služby a hasičského záchranného sboru na LVV je nezbytná.⁸
- 4.3.3 Pohotovostní složky se doporučuje kontaktovat v časovém předstihu dle následující tabulky:

⁷ Viz část „4.4 Nouzové postupy – zpracování nouzového plánu“.

⁸ Viz část „3.4 Stanoviště pohotovostních složek“.

Tabulka 5 Doporučené lhůty pro kontaktování pohotovostních složek

Rozměr události	Klasifikace události	Lhůta pro kontaktování (před dnem konání události)
1 – 3 vystupující	Malá	2 měsíce
4 – 12 vystupujících	Střední	5 měsíců
12 a více vystupujících	Velká	10 měsíců

4.4 Nouzové postupy – zpracování nouzového plánu

- 4.4.1 Nouzový plán je nezbytným předpokladem pro pořádání každého LVV. Za zpracování nouzového plánu je zodpovědný letový ředitel. Rozsah nouzového plánu závisí na rozměru události. Nouzový plán musí vymezovat zodpovědnost a úkoly jednotlivých osob/složek, včetně pohotovostních složek, v případě vzniku mimořádné události. Nouzový plán musí být v dostatečném předstihu před konáním LVV všemi těmito složkami schválen a musí s ním být seznámeny všechny osoby zúčastněné na pořádání akce.
- 4.4.2 Nouzový plán by měl obsahovat minimálně následující podrobnosti:
- typ nouze (např. letecké incidenty, hrozby teroristických útoků apod.),
 - osoby/složky zahrnuté v plánu,
 - zodpovědnost a úkoly každé z osob/složek,
 - podrobná mapa místa konání se souřadnicovou sítí, na níž budou vyobrazeny všechny nouzové body, východy, přístupové cesty, řídicí střediska apod.,
 - druh komunikačního spojení a
 - jména, pověření, kontaktní údaje (telefon, rádiové spojení) a působiště zodpovědných činitelů.
- 4.4.3 Letový ředitel by měl při sestavování nouzového plánu dále zvážit:
- vlastnosti největšího účastnického se letadla,
 - obsah Předpisu L 14, který pojednává o záchranných a požárních službách,
 - možnost zřízení vyhrazeného samostatného střediska nouzových služeb a jeho personální obsazení,
 - zajištění souvislého TV/video nahrávání celého LVV pro následné použití v případě rozboru mimořádné události (ÚCL může v některých případech nahrávání LVV nařídit.).
- 4.4.4 Doporučuje se, aby při zpracování nouzového plánu bylo využito úzké spolupráce s jednotlivými pohotovostními složkami, které mají značné zkušenosti s nouzovými postupy při pořádání podobných událostí.

4.5 Řízení rizik

- 4.5.1 Řízení rizik je klíčovým elementem při zpracovávání nouzového plánu. Jednoduchý návod na řízení rizik specifikovaný v Dodatku 2 těchto Podmínek by měl vyhovovat potřebám většiny případů pořádání LVV. Jiné alternativní způsoby řízení rizik však mohou být stejně efektivní.

4.6 Vypracování opatření a postupů k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy

- 4.6.1 Ve smyslu ustanovení § 85 leteckého zákona a dle Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví České republiky před protiprávními činy je pořadatel LVV povinen vypracovat opatření a postupy k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy a postupovat podle nich po celou dobu této činnosti.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Kapitola 5 Jednání s ÚCL a s místními úřady

5.1 Jednání s ÚCL – podání Žádosti o udělení souhlasu k uskutečnění LVV

- 5.1.1 Pořadatel LVV žádá ÚCL o udělení souhlasu k jeho uskutečnění prostřednictvím písemné žádosti.
- 5.1.2 Odkaz na Formulář CAA-F-SL-001-n-16 „Žádost o udělení souhlasu k uskutečnění leteckého dne“ i Formulář CAA-F-SL-002-n-16 „Žádost o udělení souhlasu k uskutečnění letecké propagační akce“ je uveden v Dodatku 6 těchto Podmínek. Vyplněnou žádost je nutno ÚCL podat 30 dnů před zahájením LVV, aby do plánovaného zahájení LVV mohlo být o žádosti rozhodnuto pravomocným rozhodnutím. Tomu mohou podle okolností jednotlivých případů předcházet různé procesní úkony, které mohou dobu potřebnou pro jeho vydání prodlužovat (např. odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí k MD, rozhodování o tom, zda osoba, která se domáhá práv účastníka řízení, je či není jeho účastníkem, námítky a návrhy účastníka řízení apod.).
- 5.1.3 **Vydání rozhodnutí k pořádání LVV je podmíněno uhrazením poplatku za úkony ÚCL, které jsou předmětem Dodatku 4 těchto Podmínek.**

5.2 Jednání s místními úřady

- 5.2.1 Pořadatel je povinen v dostatečném časovém předstihu informovat o konání LVV místní úřady.
- 5.2.2 Z důvodu pravděpodobného využívání některých veřejných služeb zajišťovaných orgány místní správy a samosprávy a z důvodu zvýšené letecké aktivity, která může vyvolat negativní ohlasy nezúčastněné veřejnosti, je v zájmu pořadatele LVV, aby jednání s místními úřady proběhla včas a efektivně a aby v průběhu LVV byly dodrženy všechny podmínky dohodnuté oběma stranami.
- 5.2.3 Doporučuje se, aby letový ředitel projednal s místními úřady návrh nouzového plánu LVV a popř. v něm zohlednil jejich požadavky a připomínky tak, aby byl nouzový plán v souladu s krizovými plány a postupy těchto úřadů.

5.3 Ostatní doporučení

- 5.3.1 Při pořádání LVV, obzvláště při pořádání leteckých dnů, mohou nastat případy, kdy se lidé (diváci) shromažďují za účelem pozorování programu LVV mimo místo schválené pro konání akce (mimo prostory letiště). Je vhodné, aby pořadatel tuto situaci předvídal a již v průběhu plánování LVV učinil taková opatření, která by zabránila vzniku uvedené situace, popř. ji alespoň omezila. Doporučuje se seznámit osoby oprávněné k pozemkům zjevně výhodných pro pozorování LVV s bezpečnostním rizikem, které hrozí osobám vpuštěným na tyto pozemky a sdělit jim skutečnost, že umožní-li vstup veřejnosti na pozemek, mají odpovědnost za ochranu takto shromážděných osob před bezpečnostními riziky při veřejných akcích

a v případě mimořádné události mohou nést odpovědnost za škody na zdraví a majetku těchto osob. Před učiněním takovýchto opatření se doporučuje vyhledat odbornou právní pomoc.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Kapitola 6 Podmínky pro schválení vystoupení, práva a povinnosti vystupujících

6.1 Všeobecně

- 6.1.1 Předvedení vystoupení před diváky na LVV je jednou z vrcholných forem létání, ke které se pilot může dostat. Tato forma létání vyžaduje po osobě vystupujícího pilota, kromě přirozených psychických vlastností (jako např. přesnost, soustředěnost, smysl pro zodpovědnost, sebekázeň apod.), značné odborné a praktické znalosti a zkušenosti.
- 6.1.2 Tato část Podmínek představuje minimální požadavky na žadatele (piloty – vystupující), které jsou stanoveny v rámci nebo nad rámec zákonných a předpisových požadavků.

6.2 Garant leteckého vystoupení

- 6.2.1 Každý pilot vystupující na LVV, vyjma výjimek uvedených v ustanovení 6.2.3 těchto Podmínek, musí mít garanta svého vystoupení, který ručí za důkladné ověření způsobilosti vystupujícího.
- 6.2.2 Minimální požadavky na osobu garanta jsou ÚCL stanoveny takto:
- 6.2.2.1 **Neakrobatické civilní vystoupení (pilot ČR)** – garantem může být odpovědný zástupce provozovatele nebo ÚCL pověřený examinátor nebo, pro účely horkovzdušných a plynových balónů a vzducholodí, také instruktor s příslušným oprávněním (Pozn. Nevztahuje se na vystoupení SLZ.).
- 6.2.2.2 **Akrobatické civilní vystoupení (pilot ČR)** – garantem může být ÚCL pověřený examinátor se zkušenostmi s létáním akrobacie na LVV nebo leteckých soutěžích po dobu minimálně 5ti let.
- 6.2.2.3 **Předváděcí let vojenských letadel nebo letadel Policie ČR** – garantem může být pouze příslušná oprávněná osoba.⁹
- 6.2.2.4 **Výsadkové lety a seskoky parašutistů** – garantem je řídicí seskoků.
- 6.2.3 Garant není vyžadován u pilotů SLZ, UA.
- 6.2.4 Garant leteckého vystoupení je oprávněn:
- provést kontrolu kvalifikace a způsobilosti žadatele o vystoupení,
 - ověřit zkušenosti žadatele o vystoupení (např. počet nalétaných hodin, z toho kolik v akrobacii apod.),
 - požadovat ukázkou vystoupení (Pozn. Předvedení by mělo být vždy prováděno na letadle třídy nebo typu, případně na konkrétním letadle, se kterým pilot zamýšlí provést vystoupení.) a
 - stanovit omezující podmínky pro vystoupení.
- 6.2.5 Garant leteckého vystoupení je povinen:
- posoudit, zda žadatel má požadovanou kvalifikaci a zda je způsobilý bezpečně provést své vystoupení na LVV,
 - posoudit, zda žadatel má vzhledem k obtížnosti svého vystoupení dostatečnou leteckou zkušenost (např. počet nalétaných hodin,

⁹ Viz také část „1.3 Vojenská letecká veřejná vystoupení a účast vojenských a policejních vystupujících na civilních leteckých veřejných vystoupeních“.

- zkušenost na typu letadla, počet hodin v akrobacii, účast na leteckých soutěžích apod.),
- c) stanovit omezující podmínky pro vystoupení, případně pro jeho různé varianty (minimální výšky, meteorologická minima, vzdálenosti ve skupině apod.) s ohledem na celkovou zkušenost žadatele a na jeho momentální kondici (na začátku sezóny mohou být podmínky přísnější, po obnově návyků je garant může zmírnit) a
 - d) potvrdit Formulář CAA-F-SL-003-0-16 „Popis leteckého vystoupení pro předvádění na leteckých veřejných vystoupeních“ (Pozn. Odkaz na Formulář CAA-F-SL-003-0-16 je uveden v Dodatku 6 těchto Podmínek.)

6.3 Povolení k předvedení leteckého vystoupení, odnětí a pozastavení povolení k předvedení leteckého vystoupení

6.3.1 Povolení leteckého vystoupení podle písemného dokladu

- 6.3.1.1 Předvedení leteckého vystoupení na leteckém dnu nebo na letecké propagační akci může být uskutečněno pouze za předpokladu, prokázal-li se vystupující letovému řediteli dokladem opravňujícím jeho osobu k předvedení vystoupení.
- 6.3.1.2 Předvedení vystoupení na leteckém dnu nebo na letecké propagační akci, vyjma akrobatických civilních vystoupení prováděných piloty ČR (piloti zapsaní v leteckém rejstříku ČR nebo držitelé průkazů způsobilosti dle nařízení Komise (EU) č. 1178/2011, v jejichž případě je dokument Schválení akrobatického vystoupení platný pouze na území ČR) a vyjma vystoupení SLZ včetně parašutistů, schvaluje garant¹⁰ na Formulář CAA-F-SL-003-n-16 „Popis leteckého vystoupení pro předvádění na leteckých veřejných vystoupeních“. Pilot se poté prokazuje letovému řediteli tímto Formulářem. Platnost tohoto dokladu je do 31. 12. roku, ve kterém byl potvrzen.
- 6.3.1.3 Schválení akrobatického vystoupení prováděného pilotem ČR nebo prodloužení doby jeho platnosti uděluje ÚCL na základě podání žádosti. Žádost (vyplněný a pověřeným garantem potvrzený Formulář CAA-F-SL-003-n-16 při prvním podání žádosti nebo propisovací tužkou aktualizované popř. doplněné o požadované změny a garantem potvrzené poslední Schválení akrobatického vystoupení v případě žádosti o prodloužení) musí žadatel zaslat ÚCL minimálně 30 dnů před LVV. Garant vystoupení nebo ÚCL může požadovat, aby žadatel předvedl své vystoupení před jeho schválením. Platnost Schválení je do 31. 12. roku, ve kterém bylo ÚCL vydáno.
- 6.3.1.4 Zahraniční pilot, který plánuje předvedení akrobatického vystoupení na LVV, musí předložit letovému řediteli dokument („Povolení k akrobatickému vystoupení“ nebo podobný) vystavený ve státě, který vydal pilotovi průkaz způsobilosti a ze kterého bude zřejmé, že tento pilot může předvádět akrobatické vystoupení na LVV.
- 6.3.1.5 Pokud zahraniční vystupující předloží letovému řediteli v zahraničí vystavené „Povolení k vystoupení“, viz ustanovení 6.3.1.1 a 6.3.1.4, přesto pro něj platí minimální požadavky stanovené těmito Podmínkami (dle ustanovení 1.4

¹⁰ Viz ustanovení „6.2 Garant leteckého vystoupení“ těchto Podmínek.

- těchto Podmínek) a eventuálně nad tento rámec pokyny letového ředitele, i když jsou v „Povolení“ zaznamenány menší minimální požadavky.
- 6.3.1.6 Povolení předložené vystupujícím pilotem nezbavuje letového ředitele oprávnění požádat vystupujícího o neveřejnou ukázkou popř. vystoupení odmítnout, pokud má letový ředitel pochybnosti o jeho bezpečném provedení.
- 6.3.1.7 Podmínky pro vystoupení SLZ včetně parašutistů stanovuje a vystoupení povoluje pověřená osoba.
- 6.3.2 **Povolení leteckého vystoupení bezprostředně před leteckou akcí**
- 6.3.2.1 Neakrobatické civilní vystoupení jednotlivých letadel prováděné piloty ČR i zahraničními piloty lze v ojedinělých případech povolit přímo na místě konání LVV před jeho zahájením, i když vystupující pilot nemá žádný doklad, který jej k předvedení vystoupení opravňuje. Takové letecké vystoupení lze povolit pouze za těchto podmínek:
- letový ředitel jmenuje komisi, která bude zastupovat osobu garanta leteckého vystoupení,
 - komise bude složená minimálně ze tří zkušených pilotů se zkušenostmi na daném nebo podobném typu letadla,
 - komise spolu s letovým ředitelem shlédne neveřejnou ukázkou vystoupení a posoudí bezpečnost jejího provedení,
 - shodnou-li se členové komise, že vystoupení může být veřejně předvedeno, potvrdí svými podpisy Formulář CAA-F-SL-004-n-16 „Jednorázové povolení leteckého vystoupení“, odkaz na formulář je uveden v Dodatku 6 těchto Podmínek,
 - letový ředitel rozhodne s konečnou platností o povolení leteckého vystoupení a potvrdí svým podpisem Formulář CAA-F-SL-004-n-16.
- 6.3.2.2 Takto nelze povolit akrobatické vystoupení ani vystoupení skupiny letadel.
- 6.3.2.3 Zkušeným pilotům může letový ředitel, s ohledem na vyjádření členů komise, v odůvodněných případech povolit vystoupení bez neveřejné ukázky.
- 6.3.2.4 Jednorázové povolení leteckého vystoupení platí pouze pro jednu danou leteckou akci.
- 6.3.2.5 Pro vystoupení zahraničních UA se použije ustanovení 6.4 směrnice CAA/S-EXT-001-n/2015 v platném znění. Vnitrostátní provoz UA je dle leteckého zákona podmíněn povolením k létání, vydaným ÚCL. Provoz UA v rámci LVV může být dále podmíněn a omezen individuálními podmínkami a omezeními, stanovenými v povolení k létání. Mezi tyto podmínky patří především povolení k létání bez omezení „pilot-žák“.
- 6.3.3 **Vyslovení souhlasu, vyloučení z předvedení, odnětí a pozastavení povolení k předvedení leteckého vystoupení, uchování dokladů**
- 6.3.3.1 Letový ředitel je povinen vydat konečný souhlas k jednotlivým vystoupením případně rozhodnout o jejich variantách pro špatné počasí a se svým rozhodnutím seznámit vystupující, popř. službu ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO.
- 6.3.3.2 Letový ředitel je oprávněn nepovolit kterékoliv vystoupení nebo jeho část.
- 6.3.3.3 Letový ředitel je povinen neprodleně z akce vyloučit ty velitele letadel, kteří porušují letecké předpisy nebo tyto Podmínky nebo jejichž chování a letecké výkony dávají podnět k obavám o bezpečnost diváků, vystupujících nebo

dalších osob a majetku (ust. 3.6.1.10 těchto Podmínek). ÚCL musí být o vyloučení informován.

6.3.3.4 Povolení k předvedení vystoupení může být odňato nebo pozastaveno ÚCL nebo jinou oprávněnou osobou, která povolení vydala, pokud svými činy pilot předvede, že již není nadále způsobilý k držení takového povolení a to kvůli zachování bezpečnosti při LVV.

6.3.3.5 Letový ředitel je povinen pro případnou kontrolu uchovávat a mít k dispozici všechny doklady (jejich kopie), na základě kterých byla všechna vystoupení uskutečněna, a to po dobu minimálně 30 dnů od ukončení LVV.

6.4 Minimální požadavky na zkušenost žadatele o vydání Schválení akrobatického vystoupení vydávaného ÚCL pilotům letounů

6.4.1 Žadatel (pilot) musí:

- a) vlastnit minimálně platný průkaz způsobilosti PPL se zapsanou kvalifikací ACR,
- b) mít na letounech nalétáno minimálně 200 letových hodin celkem a z toho minimálně 50 letových hodin v akrobacii.

6.4.2 Povolené akrobatické obraty zapisované do Schválení akrobatického vystoupení jsou následující:

- a) Je-li žadatel (pilot) absolventem:
 - i. výcviku vysoké pilotáže dle osnovy schválené ÚCL nebo osnovy ekvivalentního výcviku uznaného ÚCL s výsledkem „Prospěš“ zapsaným a potvrzeným v zápisníku letů nebo
 - ii. má-li v průkazu způsobilosti zapsanou kvalifikaci TST, získanou na základě kurzu, ve kterém absolvoval i výuku v provádění autorotačních (tzv. „kopaných“) akrobatických obrátů včetně záporných vývrtek

potom mu do dokladu Schválení akrobatického vystoupení mohou být zapsány řízené i autorotační (tzv. „kopané“) akrobatické obraty vyšší a vysoké pilotáže na kladném i záporném násobku včetně vývrtek na kladném i záporném násobku.

- b) Není-li žadatel (pilot) absolventem výcviku vysoké pilotáže dle předchozího bodu nebo nemá-li v průkazu způsobilosti zapsanou kvalifikaci TST dle předchozího bodu, potom mu do dokladu Schválení akrobatického vystoupení mohou být zapsány pouze řízené akrobatické obraty vyšší pilotáže na kladném násobku a kladné vývrtky.

6.4.3 Vystoupení s vyvíječem kouře instalovaným na letounu může pilot provádět pouze za těchto podmínek:

- a) musí být dostatečným způsobem seznámen s obsluhou tohoto zařízení,
- b) povolení k používání vyvíječe kouře musí mít zapsáno v dokladu Schválení akrobatického vystoupení. K zápisu je nutný souhlas garanta vystoupení potvrzený v žádosti o vydání nebo prodloužení Schválení akrobatického vystoupení. Garant je před potvrzením povinen seznámit pilota s možnými vlivy tohoto zařízení na provedení akrobatického letu. Jeho znalosti je povinen si ověřit,

- c) před prvním vystoupením s vyvíječem kouře musí provést minimálně 1 tréninkový let, při kterém si musí dostatečným způsobem osvojit jeho bezpečné používání za letu a při provádění akrobatických obrátů.

Pozn.: Vyvíječ kouře může zapříčinit ztrátu orientace, podle typu vyvíječe může snížit výkon motoru nebo zhoršit letové vlastnosti letounu při některých akrobatických obrazech.

6.5 Minimální požadavky na zkušenost žadatele o vydání Schválení akrobatického vystoupení vydávaného ÚCL pilotům kluzáků

6.5.1 Žadatel pilot musí:

- a) vlastnit minimálně platný průkaz způsobilosti pilota kluzáků (GLD),
- b) mít v zápisníku letů zapsané oprávnění (kvalifikaci) k létání vyšší nebo vyšší a vysoké pilotáže na kluzácích. Toto oprávnění musí získat na základě absolvování kurzu podle osnovy schválené ÚCL nebo osnovy ekvivalentního výcviku uznaného ÚCL s výsledkem „Prospěl“,
- c) mít na kluzácích nalétáno minimálně 100 letových hodin celkem a musí mít odlétaných minimálně 50 akrobatických letů.

6.5.2 Povolené akrobatické obraty zapisované do Schválení akrobatického vystoupení jsou následující:

- a) Je-li žadatel (pilot) absolventem:
 - i. výcviku vyšší a vysoké pilotáže ve smyslu bodu 6.6.1 písm. b) nebo
 - ii. má-li v průkazu způsobilosti (GLD) zapsanu kvalifikaci TST, získanou na základě kurzu, ve kterém absolvoval i výuku v provádění autorotačních (tzv. „kopaných“) akrobatických obrátů včetně záporných vývrtek,

potom mu do dokladu Schválení akrobatického vystoupení mohou být zapsány řízené i autorotační (tzv. „kopané“) akrobatické obraty vyšší a vysoké pilotáže na kladném i záporném násobku včetně vývrtek na kladném i záporném násobku.

- c) Je-li žadatel (pilot) absolventem pouze výcviku vyšší pilotáže ve smyslu bodu 6.5.1 písm. b), potom mu do dokladu Schválení akrobatického vystoupení mohou být zapsány pouze řízené akrobatické obraty vyšší pilotáže na kladném násobku a kladné vývrtky.

6.5.3 Podmínky pro vystoupení s vyvíječem kouře instalovaným na kluzáku se řídí podmínkami stanovenými v ustanovení 6.4.3 těchto Podmínek.

6.6 Minimální požadavky na ostatní vystupující

6.6.1 Piloti žádající garanta o vydání povolení k předvedení neakrobatického vystoupení (Formulář CAA-F-SL-003-n-16 „Popis leteckého vystoupení pro předvádění na leteckých veřejných vystoupeních“) musí prokázat minimální úroveň zkušeností dle následujícího:

- a) Piloti letounů/motorových kluzáků/vrtulníků musí mít celkový nálet 200 letových hodin, z nichž minimálně 100 hodin musí být ve funkci velitele letounu/motorového kluzáku/vrtulníku.
- b) Piloti kluzáků musí mít celkový nálet 100 letových hodin, z nichž minimálně 50 hodin musí být ve funkci velitele kluzáku.

- c) Piloti horkovzdušných vzducholodí musí mít celkový nálet 100 letových hodin na vzducholodích nebo na balónech, z nichž minimálně 25 hodin musí být ve funkci velitele horkovzdušné vzducholodi.
 - d) Piloti plynových vzducholodí o objemu překračujícím 2000 m³ musí mít celkový nálet 200 letových hodin na vzducholodích nebo na balónech, z nichž minimálně 100 hodin musí být ve funkci velitele plynové vzducholodi.
 - e) Piloti plynových vzducholodí o objemu nepřekračujícím 2000 m³ musí mít celkový nálet 100 letových hodin na vzducholodích nebo na balónech, z nichž minimálně 50 hodin musí být ve funkci velitele plynové vzducholodi.
 - f) Piloti balónů musí mít celkový nálet 50 letových hodin na balónech, z nichž minimálně 25 hodin musí být ve funkci velitele horkovzdušného nebo plynového balónu (dle vhodnosti).
- 6.6.2 Piloti SLZ, u nichž není vyžadována osoba garanta, ale jejichž vystoupení je schvalováno pověřenou osobou, by měli být schopni prokázat minimální úroveň zkušeností dle následujícího:
- a) Piloti ultralehkých letadel musí mít celkový nálet 100 letových hodin, z nichž minimálně 50 hodin musí být ve funkci velitele ultralehkého letadla.
 - b) Piloti ultralehkých vrtulníků/motorových vírníků/bezmotorových vírníků musí mít celkový nálet 200 letových hodin, z nichž minimálně 100 hodin musí být ve funkci velitele ultralehkého vrtulníku/motorového vírníku/bezmotorového vírníku.
 - c) Piloti motorových padákových kluzáků/motorových závěsných kluzáků /padákových kluzáků/závěsných kluzáků musí mít celkový nálet 50 letových hodin, z nichž minimálně 25 hodin musí být ve funkci velitele motorového padákového kluzáku/motorového závěsného kluzáku/padákového kluzáku/závěsného kluzáku.
 - d) Parašutisté musí mít minimálně 200 seskoků v případě vedoucího skupiny nebo samostatného předvádějícího skokana a minimálně 100 seskoků u ostatních členů skupiny – s konečnou platností určuje řídicí seskoků.
- 6.6.3 Piloti uvedení v ustanovení 6.6.1 písm. a), b), d) a e) a piloti uvedení v ustanovení 6.6.2 písm. a), b) a c) musí být schopni předvést garantovi nebo pověřené osobě svou způsobilost v ovládní letadla/SLZ pro určený program vystoupení, a to se zvláštním důrazem na:
- a) dodržení osy vystoupení,
 - b) dodržení zvolené výšky (s ohledem zda se jedná o motorový či bezmotorový prostředek),
 - c) dodržení dohodnutého časování,
 - d) zohlednění meteorologických proměnných (jako např. větru vanoucího směrem k prostoru pro diváky apod.) a
 - e) bezpečnou reakci na nouzové události.
- 6.6.4 Piloti uvedení v ustanovení 6.6.1 písm. c) a f) musí být schopni předvést garantovi svou způsobilost:
- a) bezpečně rozložit a nafouknout obálku horkovzdušné vzducholodi/balónu (je-li to třeba) s náležitým přihlédnutím k přetrvávajícím podmínkám,

- b) řídit horkovzdušnou vzducholod/balón na krátkém úvazu při přípravě na volný let,
- c) řídit vzducholod/balón s dodržением minim stanovených v ustanovení 3.8 a 3.15 těchto Podmínek,
- d) bezpečně zvládat nouzové situace,
- e) dosáhnout bezpečného přechodu na motorový let (týká se pouze případu vystoupení horkovzdušných vzducholodí).

6.7 Práva a povinnosti vystupujících

6.7.1 Vystupující jsou oprávněni:

- a) kdykoliv odmítnout vystoupení nebo jej přerušit,
- b) navrhnout letovému řediteli jednu z variant svého vystoupení v závislosti na meteorologických podmínkách a okolnostech LVV.

6.7.2 Vystupující jsou povinni:

- a) uspořádat své vystoupení tak, aby se vystupující letadlo pohybovalo podél meze vystoupení nebo směrem od diváků; směrem k divákům neprovádět průlety s následným náhlým (prudkým) obratem v blízkosti meze vystoupení, letadlo za žádných okolností nesmí narušit odstup stanovený v Tabulce 1 těchto Podmínek,
- b) dodržovat mez vystoupení a předváděcí prostor,
- c) zúčastnit se předletové přípravy (brífinku),
- d) na vyzvání předložit letovému řediteli nebo inspektorům ÚCL ke kontrole požadované doklady (doklady pilota – průkaz způsobilosti leteckého personálu včetně platnosti dokladu o zdravotní způsobilosti, není-li zdravotní způsobilost součástí průkazu způsobilosti, zápisník letů, povolení k předvedení vystoupení dle ust. 6.3 těchto Podmínek; doklady letadla – Osvědčení letové způsobilosti, Osvědčení o zápisu do leteckého rejstříku, Povolení ke zřízení a provozování radiostanice, Potvrzení o údržbě, doklad o zákonném pojištění letadla, popř. v závislosti na předchozím oznámení veškerou další dokumentaci pilota nebo letadla, která je vyžadována ÚCL nebo letovým ředitelem),
- e) dodržet variantu vystoupení podle Popisu vystoupení schváleného garantem vystoupení nebo oprávněnou osobou, včetně všech omezení,
- f) zajistit, aby při vystoupení byly na palubě letadla pouze osoby jmenovitě uvedené v Popisu vystoupení (viz. definice na str.10 „Popis vystoupení“),
- g) respektovat pokyny letového ředitele,
- h) respektovat pokyny služby ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO pro LVV,
- i) piloti vrtulníků jsou povinni při vystoupení vzít v úvahu působení rotorového proudu, aby neohrozili diváky a majetek na zemi; při letech s podvěsem jsou povinni dbát na bezpečnost a pohybovat se pouze nad volným prostorem,
- j) zúčastnit se poletového rozboru, pokud se koná.

6.7.3 V zájmu zajištění plynulosti programu LVV se doporučuje, aby vystupující oznamovali příslušnému stanovišti služby ATC, AFIS nebo stanovišti RADIO čas potřebný pro zahřátí motoru před pojížděním a čas od vzletu do dosažení potřebné výšky pro zahájení vystoupení.

Kapitola 7 Závěrečná ustanovení

- 7.1 Hlavním účelem těchto Podmínek je zachování maximální bezpečnosti vystupujících, diváků, třetích osob a majetku na zemi a zachování bezpečnosti provozu ve vzdušném prostoru při pořádání LVV.
- 7.2 Pořadatelé a letoví ředitelé LVV mohou ÚCL sdělovat jakékoliv názory, zkušenosti či připomínky, které by mohly zvýšit bezpečnost při pořádání těchto akcí.
- 7.3 **Letoví ředitelé jsou povinni informovat ÚCL o všech případech porušení leteckých předpisů a těchto Podmínek.**

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Dodatek 1 Základní náležitosti písemného a ústního brífinku

Písemný brífink

Letový ředitel je povinen rozeslat, v dostatečném předstihu před LVV, všem vystupujícím, dispečerům služby ATC, AFIS nebo stanovišti RADIO, provozovatelům vyhlídkových letů, popř. pohotovostním složkám písemný brífink (zahraničním vystupujícím v anglickém nebo jiném jazyce dle národnosti vystupujících).

Obsah písemného brífinku se může lišit v závislosti na složitosti a rozměrech LVV, následující položky by ale měly být do písemného brífinku zahrnuty vždy:

- a) místo, datum, čas (UTC nebo místní čas) a průběh LVV,
- b) datum a čas konání generální zkoušky (bude-li uskutečněna),
- c) program LVV aktuální k datu rozeslání písemného brífinku,
- d) mapa místa konání LVV podrobně zobrazující prostory pro diváky, prostory pro parkování automobilů, linii veřejnosti, mez vystoupení a jakákoliv ostatní důležitá a citlivá místa,
- e) informace o letových provozních službách zahrnující:
 - druh letových provozních služeb dostupných pro piloty,
 - seznam rádiových frekvencí, včetně kódů odpovídačů (pokud jsou vyžadovány),
 - postupy pro přílety a odlety (čas a způsob příletu),
 - prostory a výšky pro vyčkávání,
 - požadavky na vyhýbání se územím zvýšené citlivosti,
 - sousedící nebo nadřazené prostory letových provozních služeb,
 - místní letová omezení,
 - seznam diverzních letišť,
- f) omezení pro letecká vystoupení – minimální výšky a meteorologická minima,
- g) požadavek na velitele letadel k zajištění provozování letadla v souladu s jakýmkoliv omezením letové způsobilosti,
- h) přehled dokladů a povolení, kterými se vystupující a piloti vyhlídkových letadel (provozovatelé vyhlídkových letů) budou na LVV prokazovat,
- i) postupy, které musí být dodržovány v případě, že LVV zahrnuje vystoupení parašutistů,
- j) podmínky pro zrušení nebo změnu programu LVV – upozornění, že letový ředitel může změnit i program, který již začal,
- k) postupy pro parkování letadel a doplňování paliva (druhy poskytovaných leteckých pohonných hmot a olejů),
- l) informace o dostupných prostředcích pro odbavení (parkování) letadel, popř. které prostředky pro odbavení letadla si musí vystupující zařídit sami,

- m) opatření a postupy pro provozování vyhlídkových letů na LVV a opatření a postupy pro návštěvníká letadla,
- n) pohotovostní služby a nouzové postupy,
- o) kontaktní údaje na letového ředitele a na pořadatele LVV, popř. další důležité kontaktní údaje,
- p) administrativní postupy a opatření – způsob ubytování a stravování vystupujících, způsob dopravy vystupujících z místa ubytování do místa konání LVV a opačně,
- q) podrobné informace o čase a místě konání ústního brífinku – předletového rozboru.

Ústní brífink

Letový ředitel je povinen pro všechny vystupující zajistit ústní brífink před zahájením letů v první den LVV a každý následující den, pokud je trvání události delší než jeden den.

V místě, kde se koná ústní brífink, musí být zřetelně vyvěšena kopie Souhlasu k uskutečnění LVV.

Vystupujícím pilotům letadel letících přímo na předvedení svého vystoupení, nepřistávajících v místě konání (např. v případě pořádání letecké propagační akce) nebo přistávajících v místě konání LVV až po předvedení svého vystoupení musí být ústní brífink tlumočen předem jinou vhodnou formou dle rozsahu informací (písemně, e-mailem, faxem, příp. telefonicky).

Ústní brífink se může lišit v závislosti na složitosti a rozměrech LVV, v každém případě by ale měl obsahovat informace uvedené v následujícím Checklistu (viz Tabulka 6).

Při účasti zahraničních vystupujících zajistí letový ředitel LVV předání všech informací z brífinku také v anglickém nebo jiném jazyce dle národnosti vystupujících.

Tabulka 6 Checklist pro ústní brífink leteckého veřejného vystoupení

Činnost	Poznámky
Kontrola účasti vystupujících/telefonické potvrzení přijetí informací <ul style="list-style-type: none"> ▪ kontrola přítomnosti, ▪ kontrola dokladů pilotů a kontrola dokladů letadel (nebylo-li provedeno ihned po přeletu vystupujících do místa konání LVV). 	
Kontrola času (specifikovat používání UTC nebo místního času).	
Prokázání se vystupujícím platným Souhlasem k uskutečnění LVV.	
Popis podrobné mapy místa konání LVV (s věrným zobrazením meze vystoupení, linie veřejnosti, prostorů pro diváky, prostorů parkování automobilů, popř. další důležité a citlivé prostory).	
Informace o uspořádání letového provozu <ul style="list-style-type: none"> ▪ typy letových provozních služeb, ▪ postupy pro přílety a odlety, ▪ radiové frekvence, kódy odpovídačů, ▪ zopakování pravidel pro vyhýbání letadel (předpis L 2), ▪ prostory a výšky pro vyčkávání, ▪ sousedící nebo nadřazené prostory letových provozních služeb, ▪ místní letová omezení, údaje o leteckém provozu v okolí místa konání akce, ▪ informace o NOTAMu nebo AIP SUP, ▪ podrobné informace o diverzních letištích. 	
Meteorologické informace <ul style="list-style-type: none"> ▪ současné přetrvávající meteorologické podmínky, ▪ aktuální předpověď počasí, vývoj meteorologické situace, ▪ předpověď počasí pro diverzní letiště, ▪ meteorologická minima pro vystoupení. 	
Postupy pro pozemní pohyby a parkování letadel <ul style="list-style-type: none"> ▪ postupy pro přílety a odlety, ▪ postupy pro pozemní pohyby letadel, ▪ parkování letadel a postupy pro doplnění provozních náplní. 	
Administrativní postupy a opatření <ul style="list-style-type: none"> ▪ možnosti ubytování a stravování vystupujících, ▪ způsob dopravy vystupujících z místa ubytování do místa konání LVV a opačně. 	
Program LVV <ul style="list-style-type: none"> ▪ načasování programu LVV, ▪ systém radiokorespondence v průběhu programu LVV, ▪ upozornění na vystupující letadla, která nevzlétají z místa konání akce, ▪ omezení pro letecká vystoupení (minimální výšky, odstupy – mez vystoupení), ▪ postupy a opatření pro případy, kdy LVV zahrnuje vystoupení parašutistů, ▪ nouzové postupy (postupy pro případ nehody, postupy při náhlém zhoršení meteorologických podmínek, diverzní letiště apod.) ▪ změny programu LVV (upozornit, že letový ředitel může změnit i program, který již začal), ▪ připomínky ke generální zkoušce, byla-li uskutečněna, ▪ další upřesňující pokyny pro provedení programu LVV. 	
Kontaktní informace a informace o umístění <ul style="list-style-type: none"> ▪ kontaktní informace na letového ředitele, ▪ kontaktní informace na dispečera ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO, ▪ kontaktní informace na pořadatele LVV, ▪ jakékoli další kontakty na důležité osoby či služby, umístění pohotovostních služeb apod. 	
Prostor pro odpovědi letového ředitele a pracovníků služby ATC, AFIS nebo RADIO na případné dotazy vystupujících.	

Dodatek 2 Řízení rizik

Riziko lze definovat jako událost, která může v průběhu LVV nastat a pokud nastane, závažným způsobem ohrožuje úspěšnou realizaci akce.

Při pořádání jakékoliv veřejné akce existují rizika, která, pokud nastanou, mohou zapříčinit vážné újmy na zdraví osob nebo poškození majetku. Tato rizika je nutné včas identifikovat a minimalizovat je. Toho je možné dosáhnout pomocí činnosti nazývané „řízení rizik“.

Řízení rizik je nezbytným elementem každého nouzového plánu. V žádném případě nesmí být komplikované. Následující velmi jednoduchý návod jak „řídít rizika“ by měl vyhovovat potřebám pořádání většiny leteckých dnů i leteckých propagačních akcí.

Tři nejdůležitější kroky pro řízení rizik jsou definovány takto:

1. krok **Identifikace a zhodnocení klíčových rizik, vyhodnocení jejich následků**

➤ představuje vytvoření vyčerpávajícího seznamu rizik, která by se mohla v průběhu LVV objevit (jako např. průnik diváků do neveřejných prostor, nepříznivé počasí doprovázené nebezpečnými meteorologickými jevy, narušení meze vystoupení, letecký incident, letecká nehoda apod.) Součástí tohoto kroku je i vyhodnocení následků při vzniku rizika.

2. krok **Naplánování příslušných zásahů a uplatnění preventivních opatření**

➤ představuje naplánování a realizaci činností a opatření, které zabrání nebo alespoň minimalizují pravděpodobnost vzniku rizika či jeho vyústění do obtížně řešitelného problému.

3. krok **Monitorování a průběžná kontrola**

➤ představuje kontinuální revizi rizik a průběžné přehodnocování opatření a postupů proti jejich vzniku.

Hodnocení pravděpodobnosti vzniku a zhodnocení vlivu rizika na realizaci a průběh akce může být velmi subjektivní a je založené na osobních zkušenostech, popřípadě na dostupných statisticky zaznamenaných hodnotách apod. Proto musí být proces hodnocení vykonán zkušenou, zodpovědnou a pečlivou osobou, která si je vědoma následků vyplývajících z podcenění této aktivity.

Při hodnocení klíčových rizik je možné vycházet z následující tabulky:

Tabulka 7 Systém hodnocení rizik a problémů

Pravděpodobnost vzniku rizika		Vážnost a zhodnocení jeho následků	
1	Velmi nepravděpodobné	1	Zanedbatelné
2	Málo pravděpodobné	2	Drobná újma
3	Šance 50/50	3	Vážná újma
4	Spíše pravděpodobné	4	Smrtelné zranění jedince
5	Téměř jisté	5	Mnohonásobné smrtelné zranění

Jakmile jsou k riziku přiřazeny odpovídající hodnoty, měly by být vloženy do matice k dosažení výsledné hodnoty rizika tak, jako v následujícím příkladu:

Tabulka 8 Výpočet výsledné hodnoty rizika

Druh rizika	Vážnost	Pravděpodobnost	Bodový násobek	Způsob redukce rizika	Výsledek redukce	Výsledná hodnota
Nehoda letadla s mnohonásobným zraněním nebo s oběťmi na životech	5	3	15	Striktní dodržování stanovených omezení a minimálních odstupů, dohled nad pohybem diváků za hranicí veřejnosti.	Pravděpodobnost snížena na hodnotu 1.	5
Požár v předváděcím prostoru	3	3	9	Zabezpečení přístupových cest k předváděcímu prostoru, zajištění rychlého zásahu pohotovostních složek.	Vážnost snížena na hodnotu 2.	6
Teroristický útok	5	2	10	Důsledné zabezpečení proti neoprávněnému vstupu k místu stání nebo na palubu letadel, včasné vyjednávání s policií, nepřetržité sledování pohybu návštěvníků.	Pravděpodobnost snížena na hodnotu 1.	5
Pozn.: Tato tabulka slouží pouze jako názorný příklad. Hodnoty v ní obsažené neoznačují ani nevyvozují žádnou konkrétní úroveň nebezpečí.						

Zdroj: CAP 403 Flying Displays and Special Events

Výsledná hodnota rizika 6 a méně představuje malé riziko, výsledná hodnota mezi 6 a 15 včetně představuje střední riziko, hodnota vyšší než 15 představuje vysoké riziko.

Opatření k redukci rizika by měla být prováděna za každé situace a to i v případě, kde výsledná hodnota rizika je velmi nízká.

Situace s vysokou výslednou hodnotou rizika jsou neakceptovatelné a pořadatel je povinen využít všech dostupných prostředků, aby snížil tuto hodnotu na přijatelnou úroveň.

Dodatek 3 Checklist letového ředitele

Tabulka 9 Souhrnný seznam práv a povinností letového ředitele LVV

<p>„Checklist letového ředitele“ nezbavuje letového ředitele LVV povinnosti znát tyto podmínky v plném rozsahu!!</p> <p>Vysvětlivky: O – oprávnění, P – povinnost, LŘ – letový ředitel, LVV – letecké veřejné vystoupení, LD – letecký den, LPA – letecká propagační akce.</p>
--

1. Fáze přípravy LVV			
Ustanovení	Význam	Obsah	Poznámky
3.1.3	P	Při výběru místa konání akce a při plánování a organizaci místa konání akce uvážit všechny aspekty uvedené v ustanovení 3.1.3.	
3.1.1.1	P	Vyžádat souhlas provozovatele letiště s konáním LD.	(pouze LD)
3.1.2.1	P	Vyžádat souhlas vlastníků pozemků s konáním LPA.	(pouze LPA)
3.2.1	P	Zvážit a vybrat místa vhodná pro umístění prostorů pro diváky a parkoviště automobilů v závislosti na podmínkách uvedených v podkapitole 3.2 těchto Podmínek.	
3.5.5	P	Stanovit mez vystoupení (odpovídající počet).	
3.6.1.1	P	Zajistit službu ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO.	(u LPA dle podmínek stanovených ÚCL)
3.6.1.11	P	Souhlas ČTÚ s použitím vlastní frekvence pro LVV	
3.6.1.7	P	Zajistit vhodné spojení se službou ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO.	
3.17.1	P	Zajistit vydání NOTAMu nebo AIP SUP dle L 15.	
3.17.2	P	Projednat program LVV s příslušným pracovištěm ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO, zasahuje-li místo konání LVV do řízeného provozu nebo do ATZ.	
2.4.1	P	Zajistit, podle předpokládaného rozsahu LVV, pořadatelskou službu, tj. potřebný počet osob s odpovídajícími zkušenostmi a schopnostmi a, pokud je to pro danou činnost potřeba, i s příslušným oprávněním.	
2.4.2	P	Seznámit osoby vykonávající pořadatelskou službu s jejich povinnostmi.	
3.5.6	P	Zajistit nepřetržité sledování meze vystoupení.	
2.5.1	P	Zajistit, aby po celou dobu konání LVV bylo k dispozici dostatečné obousměrné hlasové spojení na zemi, pomocí kterého má LŘ spojení se všemi zúčastněnými službami a stanovišti.	
3.1.5	P	Sestavit program LVV.	
3.1.5.2	O	Rozhodnout o konání generální zkoušky programu LVV.	
3.1.5.4	P	V dostatečném předstihu před zahájením LVV předat program všem vystupujícím, službě ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO a pořadatelské službě.	

1. Fáze přípravy LVV			
3.3.1	P	Stanovit postupy pro parkování a pozemní pohyby letadel v závislosti na podmínkách uvedených v podkapitole 3.3 těchto Podmínek.	(pouze LD)
3.4.1	P	Vyžádat záchrannou zdravotnickou službu, asistenci hasičského záchranného sboru, popř. policii na LVV, rozhodnout o umístění jejich stanoviště.	
4.3.1	P	V dostatečném časovém předstihu před LVV informovat o pořádání LVV místní zdravotnická zařízení, rychlou záchrannou službu, HZS, místní služebnu nebo krajské ředitelství Policie ČR a v součinnosti s těmito složkami vypracovat opatření, která zajistí hladký průběh LVV a postupy pro případy mimořádných událostí (nouzový plán).	
4.4.1	P	Zpracovat nouzový plán.	
4.6.1	P	Vypracovat opatření a postupy k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy a postupovat podle nich po celou dobu pořádání LVV.	
3.10.3	P	V dostatečném předstihu před LVV sdělit vystupujícím stanovená meteorologická minima, předat jim je v písemné podobě a klást přísný důraz na jejich dodržování.	
3.10.2	O	Individuálně stanovit minimální meteorologické hodnoty vyšší než jsou uvedeny v Tabulce 4 těchto Podmínek.	
3.11.4	O	Vyzvat vystupující, do jejichž programu je zahrnuto použití speciálních pozemních efektů, k neveřejné ukázce jejich vystoupení.	
3.11.1	O	Schválit použití speciálních pozemních efektů.	
3.11.5	P	Seznámit osoby vykonávající pořadatelskou službu, službu ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO a ostatní vystupující s vystoupením, jehož součástí jsou speciální pozemní efekty, zvláště upozornit na rozsah použití a na nebezpečnou povahu těchto efektů.	
3.12.1 f)	P	Zajistit splnění podmínek stanovených pro vystoupení parašutistů.	
3.6.2.1	P	V dostatečném předstihu před LVV navrhnout ÚCL způsob, jakým bude koordinován letecký provoz v místě konání LPA.	(pouze LPA)
3.19.1	P	Zajistit důkladný oficiální brífink (písemný a ústní).	
3.19.6	P	Vyzvat vystupující, aby v dostatečném předstihu před LVV oznámili, zda mají na pořadatele LVV zvláštní požadavky.	
3.19.4	P	Zajistit překlad brífinku zahraničním vystupujícím.	
4.2.1	P	Ověřit vystupujícím a pilotům vyhlídkových letadel platnost jejich průkazů způsobilosti leteckého personálu včetně platnosti potřebných kvalifikací, osvědčení o zdrav. způsobilosti, není-li zdrav. způsobilost součástí průkazu způsobilosti a ověřit platnost dokladů letadel (doklady osvědčující letovou způsobilost, Osvědčení o zápise do let. rejstříku, Povolení ke zřízení a provozování radiostanice, doklad o zákonném pojištění letadla).	

1. Fáze přípravy LVV			
6.3.1.6	O	Požádat vystupujícího o neveřejnou ukázkou vystoupení, popř. vystoupení odmítnout, pokud existují pochybnosti o jeho bezpečném provedení.	
6.3.2.1	O	Rozhodnout o povolení leteckého vystoupení bezprostředně před LVV.	(s ohledem na podmínky stanovené v ust. 6.3.2)
6.3.3	P	Rozhodnout o každém vystupujícím, zda může na LVV vystoupit.	
6.3.3.1	P	Vydat konečný souhlas k jednotlivým vystoupením, případně rozhodnout o jejich variantách pro špatné počasí a se svým rozhodnutím seznámit vystupující, popř. ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO.	
6.3.3.2	O	Nepovolit kterékoliv vystoupení nebo jeho část.	
2. Fáze průběhu leteckého veřejného vystoupení			
Ustanovení	Význam	Obsah	Poznámky
2.2.3	P	Zajistit dodržení všech podmínek uvedených v Souhlasu s uskutečněním LVV. LŘ zodpovídá ÚCL za bezpečné provedení LVV.	
3.6.1.8	O	Zahájit program LVV.	
2.2.5	P	Pozorně sledovat probíhající program LVV.	
2.4.4	O	Vydávat pořadatelské službě takové pokyny, aby byl zajištěn bezpečný a plynulý průběh LVV, při splnění těchto Podmínek.	
3.6.1.9	O	Vydat službě ATC, AFIS nebo stanovišti RADIO pokyn k přerušení, k opětovnému zahájení nebo k ukončení programu LVV.	
3.6.1.10	P	Vydat, prostřednictvím služby ATC, AFIS nebo stanoviště RADIO, pokyn k přerušení nebo k ukončení programu LVV, pokud LŘ obdrží informaci o porušení meze vystoupení nebo pokud má oprávněné obavy, že je nebo může být ohrožena bezpečnost diváků, vystupujících nebo dalších osob a majetku.	
3.10.1	P	Zajistit, že letecké vystoupení nebude uskutečněno, pokud meteorologické podmínky v místě konání LVV překročí minima předepsaná v Tabulce 4 těchto Podmínek.	
6.3.3.3	P	Neprodleně z akce vyloučit ty velitele letadel, kteří porušují letecké předpisy nebo tyto Podmínky, nebo jejichž chování a letecké výkony dávají podnět k obavám o bezpečnost diváků, vystupujících nebo dalších osob a majetku. ÚCL musí být o vyloučení informován.	
2.2.4	P	Po celou dobu konání LVV <u>NEZASTÁVAT</u> jinou funkci než funkci LŘ!	

3. Fáze ukončení leteckého veřejného vystoupení			
Ustanovení	Význam	Obsah	Poznámky
7.3	P	Informovat ÚCL o všech případech porušení těchto Podmínek a leteckých předpisů!	
6.3.3.5	P	Pro případnou kontrolu uchovávat a mít k dispozici všechny doklady (jejich kopie), na základě kterých byla všechna vystoupení uskutečněna, a to po dobu minimálně 30 dnů od ukončení LVV.	

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

Dodatek 4 Poplatky

Podání žádosti o udělení souhlasu k uskutečnění LVV

Podání žádosti o udělení souhlasu k uskutečnění leteckého dne nebo letecké propagační akce podléhá správnímu poplatku 3000,- Kč v souladu s přílohou (Položka 51.10) zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel bude na základě podané žádosti vyzván ÚCL k zaplacení poplatku emailem resp. SMS s tím, že mu bude přidělen individuální variabilní symbol. Poplatek lze uhradit kolkovými známkami, bankovním převodem, poštovní poukázkou (číslo účtu 3711-3727061/0710), hotovostní nebo bezhotovostní platbou přímo v pokladně ÚCL.

Vydání Schválení akrobatického vystoupení nebo prodloužení doby jeho platnosti nepodléhá žádným poplatkům.

Dodatek 5 Bezpilotní letadla

5.1 Působnost

5.1.1 Tento dodatek stanovuje dodatečné požadavky na provoz bezpilotních letadel (dále jen „UA“), včetně modelů letadel s maximální vzletovou hmotností větší než 25 kg, v rámci LVV, kterého se účastní letadla s pilotem na palubě. Požadavky tohoto dodatku se nevztahují na modely letadel, jejichž maximální vzletová hmotnost nepřesahuje 25 kg, které jsou provozované v rámci LVV v oblasti působnosti této směrnice, nicméně jejich piloti jsou povinni respektovat pokyny letového ředitele.

5.1.2 Požadavky na LVV s výhradní účastí bezpilotních letadel, včetně modelů letadel s maximální vzletovou hmotností větší než 25 kg, jsou stanoveny směrnicí ÚCL CAA/S-EXT-001-n/2015 v platném znění.

5.2 Mez vystoupení

Před letem každého UA musí být stanovena bezpečná mez vystoupení. Na LVV, splňujících bezpečnostní požadavky tohoto Dodatku (především podmínku chráněného prostoru pro diváky), je za stanovení meze vystoupení zodpovědný letový ředitel. Minimální vzdálenost meze vystoupení od prostoru pro diváky nesmí být menší než 20 m. Stanovení vzdálenosti meze vystoupení musí zohledňovat místní meteorologické podmínky, zkušenost pilota, vlastnosti a technické parametry UA (typ, rychlost, ovladatelnost), překážky, atd. Na LVV UA, které nespĺňuje bezpečnostní požadavky tohoto Dodatku (především podmínku chráněného prostoru pro diváky), musí být dodrženy minimální vzdálenosti dle ust. 16 písm. g) Doplnku X Předpisu L 2.

5.3 Chráněný prostor pro diváky

Chráněným prostorem pro diváky se rozumí část prostoru pro diváky, ve které jsou diváci během LVV chráněni před provozovanými bezpilotními letadly. Není-li ÚCL stanoveno jinak, musí být bezpilotní letadla během celé letové ukázky provozována tak, aby byla v zákrytu za ochrannou sítí oddělující letový prostor a chráněný prostor pro diváky. Velikost chráněného prostoru musí pořadatel dimenzovat tak, aby odpovídala počtu všech diváků účastnících se LVV (např. omezený počet vstupenek, odhad počtů diváků z již uskutečněných vystoupení). Umístění a rozměry chráněného prostoru pro diváky musí být viditelně označené a všichni diváci s ním musí být seznámeni (např. vyznačením páskou s informačními tabulemi, mapou přiloženou ke vstupence, atd.).

5.4 Ochranná síť

Technické specifikace a vlastnosti ochranné sítě by měly být stanoveny s uvážením technických parametrů bezpilotních letadel (maximální vzletová hmotnost, rychlost a typ bezpilotního letadla, atd.), které budou v rámci LVV provozovány. Ochranná síť včetně ukotvení by měla minimalizovat možnost průniku každého bezpilotního letadla provozovaného v rámci LVV. Výjimkou je provoz bezpilotního letadla alespoň v minimálních vzdálenostech dle ust. 16 písm. g) Doplnku X Předpisu L 2 umožňující provoz bez ochranných sítí. Zvláštním hrazením zamezujícím vstupu diváků musí být oddělen prostor přiléhající k ochranné síti v závislosti na jejím maximálním průhybu během případného zachycení bezpilotního letadla. Výška a délka ochranné sítě musí být zvolena v závislosti na maximální výšce letu bezpilotního letadla, délce letového prostoru během letových ukázek a odhadovaném počtu diváků. Vždy však musí být

splněna podmínka, že diváci nacházející se v chráněném prostoru budou po celou dobu letových ukázek v zákrytu za ochrannou sítí (viz obr. 1 a obr. 2). K zajištění tohoto požadavku je možno využít osob vykonávajících pořadatelskou službu na LVV, kteří jsou ve spojení s letovým ředitelem nebo přímo s poučenou osobou asistující pilotovi UA. V neveřejném prostoru před ochrannou sítí mohou být umístěny stojánky UA.

5.5 Další požadavky:

5.5.1 Letový ředitel může dle vlastního uvážení vyžadovat předchozí neveřejnou ukázkou vystoupení UA.

5.5.2 Letový ředitel je povinen zajistit odpovídající prostorový nebo časový odstup míst stání a letového prostoru UA od míst stání ostatních letadel a od ostatní letecké činnosti.

5.5.3 Doklady potřebné k vystupování na LVV

5.5.3.1 Doklady pilota:

- (a) platné povolení k létání letadla bez pilota se seznamem evidovaných pilotů, ve kterém je dotyčný pilot uveden,
- (b) průkaz totožnosti a
- (c) doklad o zákonném pojištění odpovědnosti z provozu bezpilotního letadla.

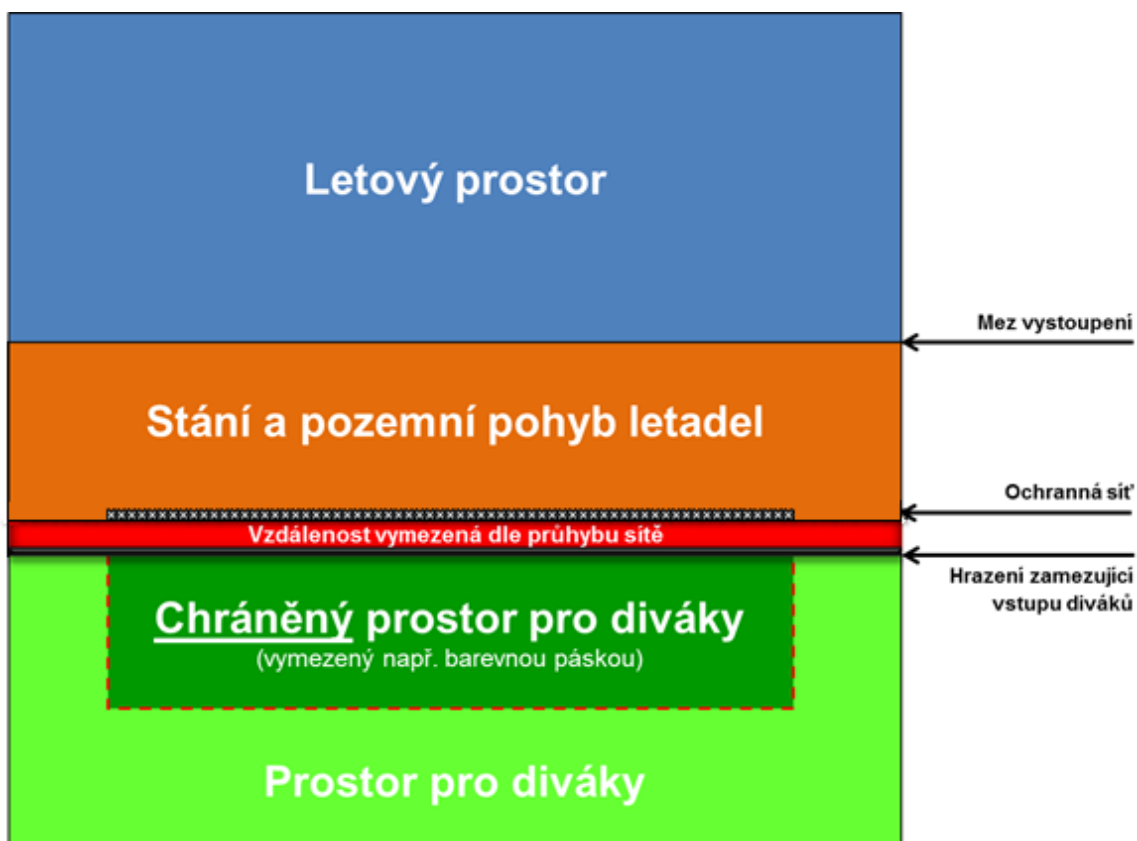
5.5.3.2 Doklady letadla:

- (a) platné povolení k létání letadla bez pilota.

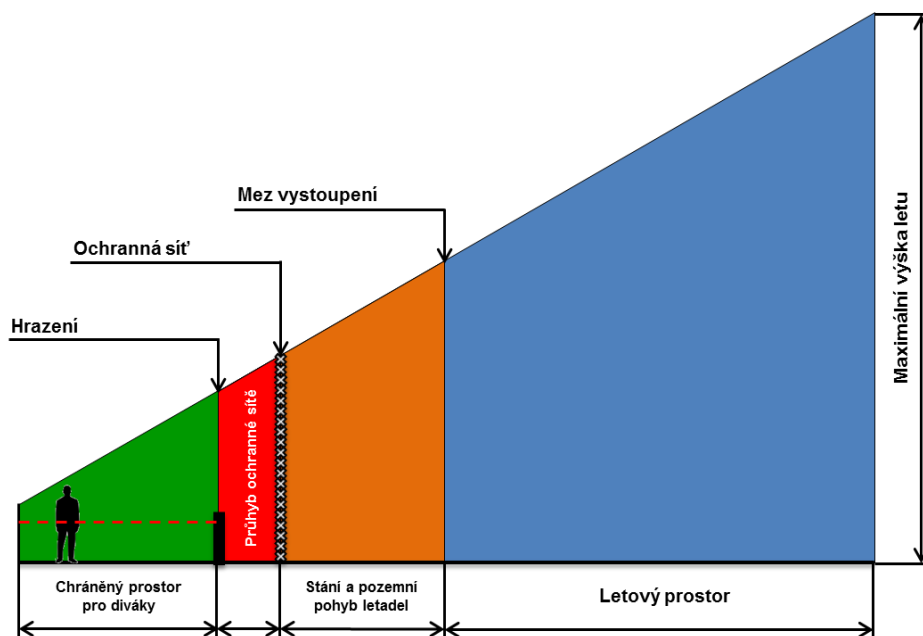
5.5.4 Musí být zajištěno vhodné spojení obsluhujícího personálu s letovým ředitelem a se stanovištěm zajišťujícím službu ATC, AFIS nebo stanovištěm RADIO, jsou-li tyto služby v místě provozovaného LVV poskytovány.

5.5.5 Letový ředitel je zodpovědný za zajištění bezpečného systému používání vysílačů a kmitočtů dálkového řízení UA.

5.5.6 Letový ředitel je zodpovědný za stanovení meteorologických provozních minim.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Dodatek 6 Formuláře

Seznam Formulářů

CAA-F-SL-001-n-16	Žádost o udělení souhlasu k uskutečnění leteckého dne
CAA-F-SL-002-n-16	Žádost o udělení souhlasu k uskutečnění letecké propagační akce
CAA-F-SL-003-n-16	Popis leteckého vystoupení pro předvádění na leteckých veřejných vystoupeních
CAA-F-SL-004-n-16	Jednorázové povolení leteckého vystoupení

Tyto formuláře jsou uveřejněny na stránkách ÚCL:

<http://www.caa.cz/provoz/letecka-verejna-vystoupeni>

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO